ശ്രീമദ്ഭദ്രോത്പത്തിഃ

അഥവാ

ശ്രീഭദ്രാമാഹാത്മ്യം

പ്രസാധകൻ:

കൊട്ടാരത്തിൽ കെ. വി. നാരായണൻ ഉണ്ണി

ശ്രീമദ്ഭദ്രോത്പത്തിഃ

അഥവാ

ശ്രീഭദ്രാമാഹാത്മ്യം

പ്രസാധകൻ:

കൊട്ടാരത്തിൽ കെ. വി. നാരായണൻ ഉണ്ണി

വില 3 രൂപാ

മുഖവുര

മാർക്കണ്ഡേയപുരാണാന്തർഗ്ഗതമായ ഭദ്രോത്പത്തി എന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം ശ്രീഭദ്രകാളിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തേയും ശൗര്യപരാക്രമങ്ങളേയും വിളിച്ചറിയിക്കുന്നു. കാശ്മീര രാജാവായ ചന്ദ്രസേനനെ സുതീക്ഷ്ണമഹർഷി പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കുന്ന മട്ടിലാണ് ഇത് നിബന്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഈ പുസ്തകം വായിക്കുന്നവർക്ക് ഒരു സഹായമായിരിക്കുമെന്നു കരുതി ഭദ്രാവതാര കഥ ചുരുക്കമായി വിവരിക്കാം.

ദേവാസുരയുദ്ധകാലത്ത് ഭഗവാൻ ചക്രംകൊണ്ട് അസുരരെ കഴുത്തറുത്തു നശിപ്പിച്ചു. നാലു ദമ്പതികൾ പാതാളത്തിൽ പോയി രക്ഷപ്പെട്ടു. യുദ്ധാനന്തരം ആ അസുര വനിതകളിൽ ദാനവി എന്നും ദാരുമതി എന്നും പേരുള്ള രണ്ടുപേർ വംശനാശത്തിനു കാരണക്കാരായവരോട് പ്രതികാരം ചെയ്യണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ ഗോകർണ്ണക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി കഠിന തപസ്സുചെയ്തു ബ്രഹ്മാവിനെ പ്രത്യക്ഷമാക്കി ദൈത്യവംശവർദ്ധനവിനുതകുന്ന രണ്ടു പുത്രന്മാരുണ്ടാകുന്നതിനുള്ള വരവും വാങ്ങി പാതാളത്തിലെത്തി വസിച്ചു. കുറച്ചുകാലത്തിനുശേഷം ദാനവതിക്ക് ദാനവനെന്നും, ദാരുമതിക്ക് ദാരുകൻ എന്നും ഓരോ പുത്രന്മാർ ജനിച്ചു. ദാരുകൻെറ ജനനസമയത്ത് ലോകത്തിൽ അമംഗളങ്ങളായ പല സംഭവങ്ങളും ഉണ്ടായി.

യൗവനാവസ്ഥയിലെത്തിയ ദാനവദാരുകന്മാർ മാതാപിതാക്കളിൽനിന്നും വംശനാശത്തിൻെറ കാരണ

ങ്ങളും അറിഞ്ഞു് പ്രതികാരം ചെയ്യുന്നതിനായുറച്ച് ഗോകർണ്ണക്ഷേത്രത്തിലെത്തി ബ്രഹ്മാവിനെ തപസ്സചെയ്യ തുടങ്ങി. വളരെക്കാലം തപസ്സചെയ്തിട്ടും ബ്രഹ്മാവ് പ്രത്യക്ഷമാകാഞ്ഞതിനാൽ സ്വകണ്ഠം മുറിച്ച് ഹോമിക്കവാൻ തീരുമാനിച്ച് വാളും കഴുത്തിൽവച്ചു. ഒരുതുള്ളി രക്തം ഭൂമിയിൽ പതിച്ചയുടനെ ബ്രഹ്മാവ് പ്രത്യക്ഷമായി ''ദാരുകാ, നിൻെറ ഈ ഒരു തുള്ളി രക്തത്തിൽനിന്നും ആയിരം അസുരന്മാർ നിന്നെപ്പോലെ വീരപരാക്രമങ്ങളോടെ ഉണ്ടാകട്ടെ. എപ്പോഴും നിൻെറ ദേഹത്തുനിന്നും രക്തം നിലത്തുവീണാലും ഇതുപോലെ സംഭവിക്കട്ടെ. ഇതിൽ കൂടുതൽ എന്താണു് വേണ്ടതു്'' എന്നു ചോദിച്ചു.

ദാരുകൻ ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു: ''സ്ത്രീകളും ഒഴിച്ച് മററാരും എന്നെ കൊല്ലരുതു്. ബ്രഹ്മദണ്ഡമെന്ന ആയുധം മന്ത്രയുക്തമായി തരണം. മായാവതി, താമസി എന്ന മന്ത്രങ്ങളും ശത്രുസംഹാരത്തിനായി എനിക്ക് ഉപദേശിക്കണം. പതിനായിരം ആനകളുടെ ബലവും തരണം.'' അപ്രകാരം അനുഗ്രഹിച്ചിട്ട് എന്തുകൊണ്ടാണ് സ്ത്രീകളും ഒഴിച്ച് മററാരും കൊല്ലരുതു് എന്നു് ആവശ്യപ്പെട്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. സ്ത്രീകളും തന്നെ കൊല്ലരുതു് എന്നു വരം ചോദിക്കുന്നതു് തനിക്ക് അപമാനകരമാണെന്നു് ദാരുകൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോഴും ബ്രഹ്മാവ് ''എന്നാൽ സ്ത്രീനിമിത്തം നീ മരിക്കാനിടയാകും'' എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് അന്തർദ്ധാനം ചെയ്തു.

വരലാഭത്താൽ മദാന്ധനായിത്തീർന്ന ദാരുകൻ ദാനവന്മാരോടുകൂടി പാതാളത്തിലെത്തി വൃത്താന്തമെല്ലാം മാതാപിതാക്കളെ അറിയിച്ചു. അസുരശില്പിയായ മയനെ വരുത്തി ഒരു രാജധാനി പണിയിക്കുകയും മയൻെറ മകളായ മണ്ഡോദരിയെ വിവാഹം കഴിക്കുകയും ചെയ്തു.

ദേവമനുഷ്യലോകങ്ങളെല്ലാം ജയിച്ചടക്കി ദേവസ്ത്രീകളെപ്പോലും പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു് വീട്ടുവേലക്കു നിയമിക്കുകയും ചെയ്തു. ദേവന്മാർ ദാരുകന്റെ കഠിന പ്രവൃത്തികളെപ്പററി ബ്രഹ്മാവിന്റെ അടുക്കൽ സങ്കടമുണർത്തിച്ചു. ത്രിമൂർത്തികൾ ഒന്നിച്ചാലോചിച്ചു് ആറു മാതൃക്കളെ സൃഷ്ടിച്ചു് സൈന്യസമേതം ദാരുകനിഗ്രഹത്തിനയച്ചു. അവർ ദാരുകപുരിയിലെത്തി സേനാനിയായ മഹാകപാലനേയും 8 മന്ത്രിമാരേയും ദാനവനേയും വധിച്ചു. ബ്രഹ്മദണ്ഡുമായിഅടുത്ത ദാരുകനെകണ്ടു് ഭയന്നു് മാതൃക്കൾ കററിക്കാടുകളിൽ പോയൊളിച്ചു. ഇതറിഞ്ഞു് പരമശിവന്റെ കോപാഗ്നി കത്തിജ്ജ്വലിച്ചു. മൂന്നാം തൃക്കണ്ണിൽ നിന്നും ഉഗ്രരൂപിണിയായ കാളി വെളിയിൽ ചാടി. വേണ്ട ആയുധങ്ങൾ കൊടുത്തു് കാളിയെ ദാരുക നിഗ്രഹത്തിനായി വേതാളിയെ വാഹനമാക്കി അയച്ചു. കാളിയും ദാരുകനുമായി ഏററുമുട്ടി. വളരെ നേരം കഴിഞ്ഞിട്ടും ദാരുകനെ വധിക്കാൻ സാധിക്കാതെ ക്ഷീണം വർദ്ധിച്ചു് യുദ്ധാങ്കണത്തിൽനിന്നു് ഓടി. ദേവി ഒരിടത്തിരുന്നു് വിശ്രമിച്ചു. ദുർഗ്ഗാദേവി അവിടെയെത്തി ദാരുകനു് ലഭിച്ച മായാവതി, താമസി എന്നീ വരങ്ങളെപ്പററി പറയുകയും അവ ഗ്രഹിക്കാതെ അവനെ കൊല്ലാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നും,അതു താൻ ഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടു വരാമെന്നും കാളിയോടു് യുദ്ധത്തിനു പൊയ്ക്കൊള്ളുവാനും പറഞ്ഞു. കാളി വീണ്ടും യുദ്ധത്തിനു വന്നപ്പോൾ സംശയം ജനിച്ച ദാരുകൻ മന്ത്രങ്ങൾ രണ്ടും മണ്ഡോദരിക്കുപദേശിച്ചിട്ടു് ഒരുപക്ഷേ താൻ യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചാൽ അവകൊണ്ടു്തന്നെ ജീവിപ്പിക്കണം എന്നു പറഞ്ഞിട്ടാണു് യുദ്ധത്തിനു പോയതു്. ആ അവസരത്തിൽ ദുർഗ്ഗാദേവി മണ്ഡോദരിയുടെ അടുക്കലെത്തി സൂത്രത്തിൽ മന്ത്രങ്ങൾ കൈക്കലാക്കി കൊണ്ടുപോ

യി കാളിക്ക് ഉപദേശിച്ചു. ദാരുകൻ പരാജിതനാകമെന്നായി. അവൻ ഗൃഹത്തിലെത്തി മണ്ഡോദരിയോട് വൃത്താന്തമെല്ലാമറിയിച്ച് അച്ഛൻെറ ഗൃഹത്തിൽ പോയി ജീവിച്ചുകൊള്ളുവാൻ പറഞ്ഞിട്ട് ബ്രഹ്മദണ്ഡവുമായി കാളിയെ എതിരിടുവാൻ പോയി. ദാരുകൻെറ കയ്യിൽനിന്നും വഴുതി വീണ ബ്രഹ്മദണ്ഡ് കാളി കൈക്കലാക്കി അവൻെറ നേർക്കു പ്രയോഗിച്ചു. ഗത്യന്തരമില്ലാതെ ദാരുകൻ പാതാളത്തിൽ പോയി ഒളിച്ചു. അശരീരി അനുസരിച്ച് ദേവി സ്വ കബരീഭാരം വിതർത്തിട്ടും, നെററിയിലെ കണ്ണു കൈകൊണ്ട് പൊത്തിയും കൃത്രിമമായ ഇരുട്ടുണ്ടാക്കി. മാത്രമല്ല, ലോകം മുഴവനും തൻെറ നാക്കു് നീട്ടി വിരിക്കുകയും ചെയ്തു. രാത്രിയായി, കാളി പോയിരിക്കുമെന്നുദ്ദേശിച്ച ദാരുകൻ പതുക്കെ പാതാളത്തിൽനിന്നും കരകയറി. പക്ഷേ ദേവിയുടെ നാക്കിലേക്കാണു കയറിയതു്. ദേവി നാക്കു വലിച്ച് അവനെ അടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു് ആകാശത്തിലേക്കു തെറിപ്പിക്കുകയും ശൂലം നീട്ടി ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുകയും ചെയ്തു. ശൂലത്തിൽവന്നുവീണ അവനെ ദേവി നിലത്തിട്ട് കുത്തിക്കീറി തല വെട്ടി കയ്യിൽ എടുത്തുകൊണ്ടു് കൈലാസത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. പരമശിവൻ സന്തോഷിച്ച് ദേവിയോടു തൽക്കാലം തൻെറ അടുക്കൽ വസിക്കുവാൻ പറയുകയും പിന്നീട് ഭൂലോകത്തിലേക്ക് പോകാമെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. കാളിക്കു വേണ്ടതെല്ലാം മനുഷ്യർ കൊടുക്കുമെന്നും പാട്ടും, കുരുതിയും, മദ്യവും മാംസവും, ഇഷ്ടാനുസരണം കിട്ടുമെന്നും വർണ്ണവ്യത്യാസം കരുതേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ക്ഷേത്രജനങ്ങളുടെ യോഗക്ഷേമാദികളം അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടു് എന്നാളും ഇരുന്നരുളുവാനും ദേവിയെ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇനി എനിക്കു പറയുവാനുള്ളതു് ഇതുകൂടിയേയുള്ളൂ. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽ അവ്യാജമായ സ്നേഹത്തോടുകൂടി പലവിധത്തിലും എന്നെ സഹായിച്ചിട്ടുള്ള മഹോപാദ്ധ്യായ കെ. എസ്. രാമനാഥയ്യർ, മഹോപാദ്ധ്യായ കെ. എസ്. നീലകണ്ഠനുണ്ണി ഇവരോടു് അവ്യാജമായ കൃതജ്ഞത എനിക്കുണ്ടു്. ചുരുങ്ങിയസമയംകൊണ്ടു് കഴിയുന്നത്ര ഭംഗിയായി ഈ ഗ്രന്ഥം അച്ചടിച്ചുതന്ന ഏറ്റുമാനൂർ ആർ. കെ. പ്രസ്സുകാരോടും ഞാൻ കൃതജ്ഞനാണു്.

പ്രസാധകൻ.

ഹരിഃ ശ്രീഗണപതയേ നമഃ

ശ്രീമദ്ഭദ്രോത്പത്തിഃ

അഥ പ്രഥമോഽധ്യായഃ

ഉടജേ സുഖമാസീനം മാർക്കണ്ഡേയം മഹാമുനിം
പപ്രച്ഛ പ്രശ്രയാനമ്രഃ ശിവശർമ്മമഹീസുരഃ 1

ശിവശർമ്മാ ഉവാച—

ഭഗവൻ ഭവതാ പ്രോക്തം
ദേവീമാഹാത്മ്യമുത്തമം
ശ്രുതം മയാ വിസ്തരതഃ
പ്രസന്നം മമ മാനസം 2

മാഹാത്മ്യം ഭദ്രകാള്യാശ്ച
ശ്രോതുമിച്ഛാമ്യതഃ പരം 3

ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയ ഉവാച—

അഥാതഃ സംപ്രവക്ഷ്യാമി
ഭദ്രകാള്യാഃ സമുദ്ഭവം
അദ്ഭുതാനി ച കർമ്മാണി
മത്തഃ ശൃണു മഹീസുര 4

രുദ്രസ്യ തനയാ സാധ്വീ
ഭദ്രകാളീ മഹേശ്വരീ
ഭദ്രായ ജഗതാം ദേവീ
യാനി യാനി സനാതനീ 5

കർമ്മാണി ചക്രേ കല്യാണി
കല്യാണി സുമഹാന്തി ച
താനി താനി ശൃണു ശ്രീമൻ
ശിവശർമ്മദ്വിജോത്തമ. 6

കാശ്മീരനാമ്നി നഗരേ
രാജാഭൂദ് ധാർമ്മികോ ബലീ
ചന്ദ്രസേന ഇതി ഖ്യാതഃ
ചന്ദ്രബിംബമുഖഃ സുഖീ. 7

സ്വസൈന്യൈരന്വിതോ ധന്വീ
രഥാരൂഢോ മഹാരഥഃ
ദണ്ഡകാരണ്യമാപേദേ
മൃഗയാകർമ്മകർമ്മഠഃ 8

സിംഹവ്യാഘ്രാദിസത്വാനി
ഹത്വാ ഹത്വാ ചരൻ വനേ
ദദർശ പുരതഃ കഞ്ചിദ്
വല്മീകം ഭൃശമുന്നതം 9

തസ്യാന്തികസ്ഥിതേ വൃക്ഷേ
ദ്വൗ ഗജൗ ഗിരിസന്നിഭൗ
ലോഹശൃംഖലയാ ബദ്ധ്വാ
നിഷസാദ ശിലാതലേ. 10

മന്ത്രിഭിഃ സഹിതഃ കൈശ്ചി-
ദക്ഷൈർദീവ്യന്നനന്യധീഃ
വിജഹാര ചിരം വീര-
ശ്ചന്ദ്രസേനമഹീപതിഃ 11

തസ്മിന്നവസരേ തൌ ദ്വൌ
ഗജരാജൌ മദോത്കടൌ
പാദഘാതേന വല്മീക-
മുന്നതം തദ് ബഭഞ്ജതുഃ 12

തതോഽഭവത്താലതരുപ്രമാണയാ
തനുശ്രിയാ കശ്ചന ധൂമധൂമ്രയാ
പ്രവൃദ്ധകോപാധികരക്തലോചനഃ
കൃതാട്ടഹാസഃ പുരുഷോഽതിഭീഷണഃ 13

ദ്വാഭ്യാം സ പൃഥുദീർഘാഭ്യാം
കരാഭ്യാം കരിണാവുഭൌ
ഗൃഹീത്വാ ഭക്ഷയാമാസ
ലീലയാ വിഹസൻ മുഹുഃ 14

അഭിദുദ്രാവ രാജാനം
മന്ത്രിണശ്ച മഹാബലഃ
തേ ച ഭീതാഃ പലായന്തേ
സ ച താനന്വധാവത 15

സന്ത്രസ്താശ്ചന്ദ്രസേനാദ്യാ
ധാവന്തോ ദണ്ഡകേ വനേ
സുതീക്ഷ്ണസ്യാശ്രമം പ്രാപ്യ
പ്രണേമുസ്തം മുനീശ്വരം. 16

കുതോ ഭവാൻ മഹാരാജ
കോഽയം ത്വാമനുധാവതി
കുതസ്ത്വാവദിയം ഭീതി-
രുത്പന്നാ ബ്രൂഹി തത്ത്വതഃ 17

രാജാ ഉവാച—

പാഹി പാഹി മഹായോഗിൻ
ഏഷ കശ്ചന പൂരുഷഃ
ഗജാഭ്യാം ഭജ്യമാനാത്തു
വല്മീകാദയമുത്ഥിതഃ 18

ഭക്ഷയിത്വാ ഗജേന്ദ്രൌ തൌ
ഭൂയോ ഽസ്മാനഭിധാവതി
ഭക്ഷയിഷ്യതി നഃ സർവാൻ
മഹാഭീഷണവിഗ്രഹഃ 19

അസ്മാത് ത്രായസ്വ നോ ബ്രഹ്മൻ
ശരണം ത്വാമുപസ്ഥിതാൻ. 20

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

മാ ഭൈഷീർ മാനവാധീശ
മഹാഭൂതാദിതോ ഽധുനാ
അഹം തു വാരയാമ്യേനം
വിജ്ഞാതം ദിവ്യചക്ഷുഷാ. 21

ഭോ ഭോ മഹാഭൂത മഹാനുഭാവ
ത്വം ഭദ്രകാള്യാഃ ഖലു കിങ്കരോ ഽസി
അജ്ഞാനതോ രാജ്ഞ ഇദം തു കർമ്മ
ക്ഷമസ്വ ധീമന്നയമഞ്ജലിസ്തേ. 22

മാർക്കണ്ഡേയ ഉവാച—

ഇതി ശ്രുത്വാ സുതീക്ഷ്ണസ്യ
മുനേർവചനമുത്തമം
പ്രണമ്യ പ്രയയൌ ഭൂതോ
ഭദ്രകാളീം പ്രതി ക്ഷണാത്. 23

പപ്രച്ഛ ചന്ദ്രസേനസ്തം
സുതീക്ഷ്ണം മുനിപുങ്ഗവം
കാ നാമ ഭദ്രകാളീതി
ശ്രോതുമിച്ഛാമി തത്ത്വതഃ 24

യസ്യാസ്തു ഭ്രതോഽയ മഹോ മഹാബലോ
മഹാഗജൌ ഭക്ഷയിതും ക്ഷമോഽഭവത്
തസ്യാഃ പ്രഭാവഃ സുമഹാനസംശയം
ചരിത്രമസ്യാ അഭിധാതു മർഹസി. 25

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച:
അഭിധാസ്യാമി തേ സർവം
ചന്ദ്രസേന മഹീപതേ
ശൃണു ഭദ്രമിദം താവദ്
ഭദ്രകാള്യാഃ സമുദ്ഭവം. 26

പുരാ കദാചിത് സംജാതേ
സുരാസുരമഹായുധേ
മുരാരിർഭഗവാനേത്യ
സുരാണാം പക്ഷമാശ്രിതഃ 27

ചക്രേണ ദാനവാൻ സർവാൻ
ചക്രേ ദലിതമസ്തകാൻ
നിർമ്മൂലിതേ തതോ വംശേ
ദാനവാനാമശേഷതഃ 28

പാതാളേ ഗൂഢമാസീനാ—
ശ്ചതസ്രോഽസുരകന്യകാഃ
ശോകാതുരാസ്തതോഽന്യോന്യം
വിചാര്യ ദൃഢനിശ്ചയാഃ 29

താസു ദാനവതീ കാചി—
ദന്യാ ദാരുമതീ സതീ
ഉഭേ അസുരനാര്യൌ തേ
ഭർത്തൃമത്യൌ പതിവ്രതേ. 30

തപസാ ഘോരരൂപേണ
ബ്രഹ്മാണം തോഷയാവഹേ
അസ്യാസ്വസുരനാരീഷു
ജീവന്തീഷു കലക്ഷയഃ 31

അസുരാണാമഹോ കഷ്ട—
മിതി സഞ്ചിന്ത്യ സത്വരേ
ഗോകർണനാമപാശ്ചാത്യ—
സ്യാർണ്ണവസ്യ ശുഭേ തടേ 32

ശങ്കരസ്യ മഹാക്ഷേത്രം
ശങ്കരം സർവദേഹിനാം
സർവദേവൈസ്സമാജുഷ്ടം
സർവദൈവ ശുഭാവഹം 33

സംപ്രവിശ്യ തു തത്ക്ഷേത്രം
സംപ്രതീതേ ഇമേ ഉഭേ
തത്ര തീർത്ഥാംഭസി സ്നാത്വാ
തപശ്ചക്രതുരുത്തമം 34

നിദ്രാതന്ദ്ര്യാദിരഹിതേ
നിരാഹാരേ നിരാധികേ
പഞ്ചാഗ്നിമധ്യമധ്യാസ്യ
പഞ്ചേന്ദ്രിയജയോത്കടം. 35

ആരേഭാതേ വ്രതം ഘോര—
മാരാധിതപിതാമഹേ
ചത്വാരിംശദ്ദിനാന്യേവം
നിന്യതുർധന്യചേഷ്ടിതേ. 36

അഥ പ്രത്യക്ഷതാം പ്രാപ്തോ
ഭഗവാൻ പദ്മസംഭവഃ
ഇഷ്ടം വരം വരയതാം
ഭവത്യാവിത്യഭാഷത 37

പ്രത്യേകം പുത്രമക്ഷുദ്രം
ദൈത്യവംശവിവർധകം
വരയാമാസതുശ്ചൈതേ
വരം വരദതോ വിധേഃ 38

താഭ്യാം ഹിതം വരം ദത്ത്വാ
പദ്മജന്മാ തിരോഽഭവത്
തേഽപി പാതാളമാസാദ്യ
സ്വഭർത്താരൌ പ്രണേമതുഃ 39

ക്രമേണ തേ ഉഭേ ഗർഭം
ധാരയാമാസതുസ്തതഃ
പൂർണ്ണേ തു ദശമേ മാസി
സുഷുവാതേ സുതാവപി 40

ദാനവത്യാഃ സുതോ ജജ്ഞേ
ദാനവോ നാമ നാമതഃ
ദാരുമത്യാസ്തുജജ്ഞേ
ദാരുകോ നാമ വീര്യവാൻ. 41

ഉത്പാതാ ബഹവോ ജാതാ
ദാരുകസ്യ തു സംഭവേ
ഉല്കോന്മുഖാശ്ശിവാ ഘോരാ—
ശ്ചുക്രുശുഃ പരിതോ ദിശം 42

ധൂളീധൂസരിതാ വാതാഃ
പ്രവവുശ്ചക്രചങ്ക്രമാഃ
വവൃഷൂ രുധിരം മേഘാഃ
പേതുരുത്തമപാദപാഃ 43

സസമുദ്രാടവീശൈലാ
ചകമ്പേ ച വസുന്ധരാ
ത്രയോഽപി കില നിർവാണാ
അഗ്നയശ്ചാഗ്നിഹോത്രിണാം 44

ക്രമേണ തൌ ദാനവദാരുകാഹ്വയൌ
കുമാരകൌ സമ്യഗുപാത്തയൌവനൌ
നിജസ്യ വംശസ്യ വിനാശകം ഹരിം
സുരാംശ്ച മാത്രോർവചനാദ് വിജജ്ഞതുഃ 45

ബ്രഹ്മാണം വരദം ചാപി
ശ്രുത്വാ ദാരുകദാനവഃ
ഗോകർണം പ്രാപ്യ ദുർധർഷം
തപസ്തേപേഽതി ദാരുണം 46

ഗ്രീഷ്മേ പഞ്ചാഗ്നിമധ്യസ്ഥഃ
ശിശിരേ വാരിമധ്യഗഃ
വർഷേഽനാവൃതദേശസ്ഥോ
വാതമാത്രാശനവ്രതഃ 47

അധശ്ശിരാ വൃക്ഷശിഖാവലംബിതോ
മഹാനലോദിതചരധൂമതാപിതഃ
കദാചിദേകാങ്ഘ്ര്ര്യലികനിഷ്ഠയാ ഭുവം
സ്പൃശന്നതിഷ്ഠച്ച സ നിഷ്ഠുരാശയഃ 48

തഥാപി ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ
നാസ്യ പ്രത്യക്ഷതാമഗാത്
ലോകക്ഷയായ ദുഷ്ടോ ƒസാ-
വുദ്യുക്ത ഇതി ചിന്തയൻ 49

ബ്രഹ്മണി ക്രോധസംരക്ത-
ലോചനോ ദാരുകാസുരഃ
ശിരഃ ഛിത്വാ ജുഹോമീതി
പാണിനാ ഖഡ്ഗമാദദേ 50

കണ്ഠം സ്പൃശതി ഖഡ്ഗേ തു
കണ്ഠാത് പതതി ഭൂതലേ
രക്തബിന്ദാവഥൈകസ്മി-
ന്നാവിരാസീത് പിതാമഹഃ 51

ഉവാച ച ''മഹാവീര
കണ്ഠാന്നിപതിതേ ഭുവി
ഏകസ്മിൻ രക്തബിന്ദൗ തേ
സഹസ്രമസുരർഷഭാഃ 52

ജനിഷ്യന്തി ഭവത്തുല്യ-
ബലവീര്യപരാക്രമാഃ
മത്പ്രഭാവേന തദ് ബ്രൂഹി
കിം തേ ഭൂയോ വരം ദദേ'' 53

ദാരുക ഉവാച—

ദേവാസുരമനുഷ്യാണാ—
മവധ്യത്വം പ്രദേഹി മേ
അനിഗ്രാഹ്യോ ഭവിഷ്യാമി
ശംഭുവിഷ്ണുപുരന്ദരൈഃ 54

ബലം നാഗസ്രാണാം
ദേഹി ശത്രുഭയങ്കരം
ബ്രഹ്മദണ്ഡം ച മേ ദേഹി
കിഞ്ച യുദ്ധേ ജയായ മേ 55

മായാവതീ താമസീ ച
ദേ ദേയേ മന്ത്രദേവതേ
ഇത്യേതാനി സമസ്താനി
മഹ്യം ദേഹി പിതാമഹ 56

ബ്രഹ്മാ ഉവാച—

അസ്തു സർവ്വമിദം വീര
യദ്യത് ത്വമഭിവാഞ്ഛസി
തപസാ തവ ഘോരേണ
പ്രീതഃ കിം ന ദദാമി തേ 57

അഥ പൃച്ഛാമി ദൈത്യേന്ദ്ര
സ്ത്രീഭ്യഃ കിം ന വൃതസ്ത്വയാ
അവധ്യത്വവരോ യുദ്ധേ
കിമിദം വിസ്മൃതം ത്വയാ 58

ദാരുക ഉവാച—

അഹോ ഹാസ്യമിദം ബ്രഹ്മൻ
കിം വധിഷ്യന്തി മാം സ്ത്രിയഃ
ദ്ദൈപ്പവ മാം പാലായന്തേ
ഋലവച്ചപലാ സ്ത്രീയഃ 59

ശ്രുത്വാ ദേവാ ഹസിഷ്യന്തി
മ്രിയമാണമമും വരം
ഏവം വരം ന വാഞ്ഛാമോ
വയമേവ ന കേവലം 60

ഹ്രീമന്തോ ദൈത്യകുലജാഃ
കേചിന്നേച്ഛന്ത്യമും വരം
അതഃ സ്ത്രീഭ്യോഽപ്യവധ്യത്വം
ന വയം പ്രാർത്ഥയാമഹേ 61

ബ്രഹ്മാ ഉവാച—

അഹോ ഹി ഖലു ഗർവസ്തേ
ദിവ്യാ സ്ത്രീ ത്വാം വധിഷ്യതി
മന്ത്രൌ ച നോപയോക്ഷ്യേതേ
യുദ്ധേ ദണ്ഡശ്ച മേ തഥാ 62

ദാരുക ഉവാച:

ദിവ്യാ വാ മാനുഷീ വാസൌ
യക്ഷിണീ വാഥ രാക്ഷസീ
ന സ്ത്രീ മാം ശക്ലയാദ്ധന്തും
ഗച്ഛ ഗച്ഛ പിതാമഹ 63

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച.

ഇതി ഗർവേണ തേനോക്തോ
മുദിതോഽന്തർഹിതോ വിഭുഃ
ദാരുകസ്സ തതോ രാജൻ
പാതാളതലമാവിശത് 64

പിതൃമാതൃജനം നത്വാ
പൂർവജം ചാപി ദാനവം
വാർത്താമാർത്തേഭ്യ ഏതേഭ്യോ
വരലാഭനിബന്ധനം 65

വിജ്ഞാപ്യ പ്രീണയാമാസ
ബന്ധുവർഗമശേഷതഃ
രാജധാനീവിധാനാർത്ഥ—
മാജുഹാവ മയാസുരം 66

ദൈത്യേയവർദ്ധകിർധീമാൻ
മാനശാലീ മയാസുരഃ
പശ്ചിമാംഭോനിധേസ്തീരേ
രാജധാനീമകല്പയത് 67

ഉത്തുംഗഹർമ്യവലഭീമണിസൌധപാളീ
കേളീവനാളിപരളീമണിതോരണാഢ്യാം
സൌവർണശാലരജതാലയരത്നശാലാ—
കേളീനികേതകനകാട്ടശതാഭിരാമാം 68

കാസാരകൂപകമലാകരകേളിശൈല—
പ്രാസാദഗോപുരനിരന്തരഭൂമിഭാഗാം
രഥ്യാപണപ്രഘണചത്വരചന്ദ്രശാലാം
മാണിക്യമന്ദിരസഹസ്രമഹാപ്രകാശാം 69

മാതംഗശാലഹയശാലമഹോഷ്ട്രശാലാ—
ഗോശാലജാലഖരശാലവിശാലശോഭാം
മന്ദാരകന്ദഹരിചന്ദനസിന്ദുവാര—
മാകന്ദകേരകദളീബകളോപപന്നാം 70

ആരൂഢനാഗലതികാഞ്ചിതപൂഗമാലാ—
രാജത്തടാമലതടാകശതൈരനൂനാം
ഹിന്താലതാലകൃതമാലതമാലനാഗ—
പുന്നാഗചമ്പകകരണ്ഡകഷണ്ഡരമ്യാം. 71

പുണ്ഡ്രേക്ഷുകാണ്ഡകളമാവലിരാജരംഭാ—
ഖർജ്ജൂരകേതകശതാപിഹിതപ്രദേശാം
ദേശാന്തരാഗതവണിഗ്ജനവാസ്തുവസ്തു—
കസ്തൂരികാപരിമളാവിരളാന്തരാളാം. 72

മാണിക്യവിദ്രുമഹരിന്മണിപുഷ്യരാഗ—
മുക്താദിരത്നചയസഞ്ചിതസർവഗേഹാം
സൌഭാഗ്യനിന്ദിതപുരന്ദരരാജധാനീം
ചക്രേ മയസ്സപദി ദാരുകരാജധാനീം. 73

ദാരുകസ്സപരീവാരോ
മുഹൂർത്തേ ശുഭലക്ഷണേ
പ്രവിവേശ പുരീം രമ്യാം
ഹർമ്മ്യാഗ്രം ചാരുരോഹ സഃ 74

കങ്കണാദ്യൈരലങ്കാരൈ—
സ്തോഷയിത്വാ മയാസുരം
വിസൃജ്യ ഘോഷയാമാസ
ഭേരീപണഹദുന്ദുഭീൻ. 75

വിഷ്ണുചക്രഭയാദ് ഗൂഢം
ഗഹ്വരേഷു മഹീഭൃതാം
നിലീനാ ദാനവാസ്സർവേ
ശുശ്രുവുർദുന്ദുഭിസ്വനാൻ. 76

സംപ്രഹൃഷ്ടാസ്തതഃ സർവേ
ഗർവിതാശ്ച സുരദ്രുഹഃ
വിസൃജ്യ ഗിരിരന്ധ്രാണി
പ്രാപുർദാരുകമന്ദിരം. 77

മഹാസുരാഃ കോടിസഹസ്രസംഖ്യാ
സംഘീഭവന്തസ്സുഹബാലവൃദ്ധാഃ
സംപ്രാപ്യ സർവാസുരരാജരാജ്യ
പ്രാജ്യശ്രിയം ദാരുകമഭ്യഷിഞ്ചൻ. 78

കേചിത്തസ്യാസുരേന്ദ്രസ്യ
സേനാപത്യമധിഷ്ഠിതാഃ
കേചിത് സാചിവ്യമാതസ്ഥു-
സ്സുഖിത്വമപരേ യയുഃ 79

ബഹുസൈനികസംയുക്തോ
ദാരുണോ ദാരുകാസുരഃ
സ്വർഗ്ഗം വിജേതുമുദ്യുക്തഃ
പ്രതസ്ഥേ രഥമാസ്ഥിതഃ 80

ഖഡ്ഗമുദ്ഗരകോദണ്ഡ-
ഭിണ്ഡിപാലാസ്ത്രശക്തിഭിഃ
മുസുണ്ഡീശൂലപരശു-
ഗദാകുന്താരിപട്ടസൈഃ 81

അന്യൈരപ്യായുധൈസ്തീക്ഷ്ണൈർ
ഭാസമാനാഗ്രപാണിഭി:
സൈന്യൈസ്സഹ മഹാവീര:
പ്രാപ്പവാനമരാവതീം. 82

സമന്തതസ്താമമരാവതീം പുരീ—
മമന്ദഭേരീരവഭീഷിതാമരാം
രുരോധ സ ക്രോധപിശംഗിതേക്ഷണ:
ക്ഷണേന സൈന്യൈസ്സഹ ദാരുകാഖ്യ: 83

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയപുരാണേ
ഭദ്രോത്പത്തിപ്രകരണേ
പ്രഥമോऽധ്യായ:

അഥ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച.

അഥാഹ്വയത യുദ്ധായ
മഹേന്ദ്രമസുരോത്തമഃ
മഹേന്ദ്രോഽപി തദാകർണ്യ
ക്രുദ്ധോ യുദ്ധായ തത്വരേ 1

ഐരാവതം സമാരുഹ്യ
വജ്രപാണിർവലാന്തകഃ
ദേവസൈന്യൈസ്സമം ഗത്വാ
ദേവാരിമരുധത് ക്രുധാ 2

തതോ ദേവാസുരം ഘോരം
ക്ഷിപ്രശസ്ത്രാസ്ത്രഭീഷണം
പരസ്പരജയോത്സാഹ-
മായോധനമജൃംഭത 3

ഗീർവാണവീരവരബാണഗണാപകൃത്ത-
ദൈത്യപ്രവീരഗളനിർഗളദാസ്രവർഷൈഃ
ആരാജ്യമാനമഭിതോ ബത മേരുശൃംഗ-
മാസ്രാവിധാതുരസദിഗ്ധമിവാബഭാസേ 4

ശക്രവജ്രാനലപ്ലുഷ്ടേ
ശുക്രശിഷ്യബലേ ഭയാത്
സംഭ്രാന്തേ ദാരുകോ ബാണൈർ—
ജംഭാന്തകമപോഥയത് 5

പഞ്ചഭിർവിശിഖൈസ്തീക്ഷ്ണൈർ—
വിവ്യാധാഭ്രമുവല്ലഭം
മാതലിം ത്രിഭിരശ്വാം ദ്രാ—
ഗുച്ചൈഃശ്രവസമഷ്ടഭിഃ 6

ദാരുകോ ദാരുണൈരസ്ത്രൈർ—
ദാനവാരീനധാവയത്
അസ്ത്രാണി താനി മഘവാ
വജ്രാഗ്നൗ സമദാഹയത് 7

ദാരുകസ്യ ശിരഃ ഛേത്തും
വജ്രമുദ്യമ്യ വാസവേ
അഭിയാതി സ ദൈത്യോഽപി
ബ്രഹ്മദണ്ഡമുപാദദേ 8

ബ്രഹ്മദണ്ഡാത് സമുദ്ഭൂതൈർ—
മഹാഭൂതൈർ മഹാബലൈഃ
നിർജിതാ നിർജരാസ്സർവേ
ദുദ്രുവുർഭയവിഹ്വലാഃ 9

ഐരാവതാദപപ്ലുത്യ
ധാവതി സ്മ പുരന്ദരഃ
ദേവൈസ്സഹാദ്രികുഹരാ—
ണ്യാവിശ്യാത്ര നിലീനവാൻ 10

വൃഷണ്‌വസൂനി സർവാണി
വസൂന്യാഹൃത്യ ദാരുകഃ
പ്രിയയൌ കല്പവൃക്ഷാദീ–
ന്യാജഹാര ച സർവശഃ 11

ദിവ്യാനി ദ്രവ്യജാതാനി
സ്വപുരീമുപനീതവാൻ
സ്വയം ച പുരമാവിശ്യ
വിജഹാര യഥാസുഖം 12

അമാത്യൈരസുരശ്രേഷ്ഠൈ–
രസംഖ്യബലസംയുതൈഃ
ദാരുകസ്ഥാപയാമാസ
ഭുവനാനി ചതുർദശ 13

ഇന്ദ്രസ്യാഗ്നേർയമസ്യാപി
നിരൃതേർവരുണസ്യ ച
മരുതോ ധനദസ്യാപി
രുദ്രസ്യ ച പദേ പദേ 14

സ്ഥാപയാമാസ ദൈതേയാ–
നഷ്ടൌ ദുഷ്ടാശയാൻ ഖലാൻ
ഭൂമൌ ഗോബ്രാഹ്മണാൻ സർവാൻ
പീഡയാമാസ കിങ്കരൈഃ 15

യാഗാനശേഷാനസുരാ വിജഘ്നുഃ
പതിവ്രതാഃ സ്ത്രീഃ പ്രസഭേന ജഹ്രുഃ
ദേവദ്വിജാനാം ഭവനാനി ദേഹുർ–
ധനാനി ധാന്യാന്യഹരംശ്ച തേഷാം 16

അധ്വദ്രുമാംശ്ചിച്ഛിദിരേ കഠാരൈഃ
സ്വച്ഛോദകാഃ കൂപതടാകവാപ്യഃ
ദൈത്യൈരപൂര്യന്ത മഹാദൃഷദ്ഭിഃ
കൃതാഃ പ്രപാശ്ചാപി ഹി ഭസ്മശേഷാഃ 17

ഗോശാലികാസ്വ ച നിരുധ്യ ഗവാം കുലാനി
പ്രജ്ജ്വാലമഗ്നിമഭിതഃ പരിദീപയന്തഃ
താസ്വന്തരാഗ്നിപരിദഗ്ധതനൂന്യമൂനി
ക്രോശന്തി വീക്ഷ്യ ജഹസുഃ കൃതഹസ്തതാളാഃ 18

ഇത്ഥം കിം കിന്നകുർവ്വന്തി, ദൈത്യേന്ദ്ര-
കിങ്കരാഃ കർമ്മ ദാരുണം
ദാരുകസ്യാജ്ഞയാ ഭൂമൌ
തഥാ സ്വർഗ്ഗേ രസാതലേ. 19

മയസ്യ ദാനവേന്ദ്രസ്യ
കന്യാം കമലലോചനാം
മനോദരീതി വിഖ്യാതാ-
മുപയേമേ സ ദാരുകഃ 20

മനോ ഹരന്തീം മധുരാങ്ഗകാന്തിഭിർ-
മനോദരീം താമധിഗമ്യ ദാരുകഃ
മനോഭവാസ്ത്രാനലതാപിതാശയോ
മനോരഥാനാപ ഖലോ ഽഖിലാനപി. 21

അധരാസവമേതസ്യാഃ
പിബന്നേഷ ദിവാനിശം
സാക്ഷാദ്ദ്രാക്ഷാരസേ താവ-
ദരോചകമവിന്ദത. 22

ഉർവശീം മേനകാം രംഭാം
ചിത്രലേഖാം തിലോത്തമാം
അന്യാശ്ചാപ്സരസഃ സർവാ
ബലാദാഹൃത്യ ദാരുകഃ 23

ചകാര ദാസികാസ്തസ്യാ
മനോദര്യാ മഹാബലഃ
താലവൃന്തേന താ ഏതാം
വീജയാമാസുരാസുരീം. 24

പാദൌ സംവാഹയാമാസുർ-
ദമ്പത്യോരനയോരിമാഃ
ഉച്ഛിഷ്ടം ഭക്ഷയാമാസുർ-
മാർജയാമാസുരങ്ഗണം. 25

വസിതോജ്ഝിത വസ്ത്രാണി
മനോദര്യാഃ സുരസ്ത്രിയഃ
പ്രക്ഷാള്യ ശോഷയാമാസുഃ
സിക്താനി സ്വാശ്രുവാരിഭിഃ 26

അഭ്യങ്ഗം ലേപയന്ത്യസ്താം
സ്നാപയാമാസുരംഭസി
ഉദ്വർത്തകേന തദ്ഗാത്രം
ക്ഷാളയാമാസുരാദരാത്. 27

ഹിമാംബുഭിരഥോ ശീതൈ-
രുശീരാഗരുധൂപിതൈഃ
പ്രത്യങ്ഗം സേചയാമാസുഃ
കസ്തൂരീരസത്രുഷിതൈഃ 28

ദിവ്യേന വാസസാ ചൈനാം
വാസയാംചക്രിരേ പുനഃ
തതോഽലങ്കാരയാഞ്ചക്രുഃ
കാഞ്ചീകങ്കണകുണ്ഡലൈഃ 29

കാശ്മീരജേന കസ്തൂരീ—
രസേന ച മനോദരീം
ഫാലേ സതിലകാം ചക്രു—
രുർവശ്യാദ്യാഃ സുരാങ്ഗനാഃ 30

ഏവമസ്യാ മനോദര്യാ
ദാസ്യം ഹാസ്യാസ്പദം പരം
ചക്രുരപ്സരസഃ സർവാ
ദാരുകസ്യ വശംഗതാഃ 31

മനുഷ്യലോകേ മനുജാധിപാനാം
മഹീസുരാണാം പുനരഗ്രജാനാം
തഥാന്ത്യജാനാമപി നിർവിശേഷം
ബലാദയം ഹാരയതി സ്മ നാരീഃ 32

താസു രൂപവതീസ്സർവാ
സ്വഭാര്യാഃ കൃതവാനയം
ഇതരാ ദാസികാശ്ചക്രേ
വിക്രോശന്തീരപി പ്രഭുഃ 33

സ്ത്രീസക്തോ മദ്യപായീ ച
ദ്യൂതക്രീഡാപരഃ
സദാ പരുഷവാഗ്ദണ്ഡ—
പാരുഷ്യം ച വഹൻ മൂഢഃ 34

അർത്ഥാംശ്ച ദൂഷയൻ ദുഷ്ട—
സ്സ്വല്പവ്യസനവാനഭൂത്
ദാരുകോ ദാരുണാരംഭോ
ദംഭോദഗ്രോ ദുരാഗ്രഹീ 35

മന്ദാരം പാരിജാതം ച
സന്താനം കല്പകദ്രുമം
ഹരിചന്ദനമിത്യേതാൻ
പഞ്ച ത്രിദിവപാദപാൻ 36

ഉത്ഖായ നന്ദനാരാമാ—
ദുപനീയ നിജാം പുരീം
സ്വസ്മിൻ നിവേശയാമാസ
നിഷ്കുടേ നിഷ്കൃപഃ ശഠഃ 37

പഞ്ചാനാം ദിവ്യവൃക്ഷാണാം
അർത്ഥിതാർത്ഥപ്രദായിനാം
ആലവാലാംബുസേകാർത്ഥ—
മപ്സരസ്ത്രീഃ സമാദിശത് 38

അംഭസാം കുംഭികുംഭത്വാത്
കുംഭികുംഭകുചാഃ സ്ത്രീയഃ
കുംഭദാസീകൃതാസ്തേന
ജംഭശാസന വല്ലഭാഃ 39

വിഭോഃ സംഭാവയാമാസു—
രംഭോജദളലോചനാഃ
അംഭോധികലസംഭൃതാ
അംഭോഭിശ്ചന്ദനദ്രുമാൻ 40

ഇതിഭുവനമശേഷമാത്മവശ്യം
സസുരനരോരഗമന്വഹം പ്രമഥ്നൻ
അരമത സ മനോദരീസമേതോ
നിജനിലയേ ഖലു ദാരുകാസുരേന്ദ്രഃ 41

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയപുരാണേ
ഭദ്രാമാഹാത്മ്യപ്രകരണേ
ദാരുകവിജയോ നാമ
ദ്വിതീയോ ƒ ധ്യായഃ
സമാപ്തഃ

അഥ തൃതീയോऽധ്യായഃ

ഏവം പ്രപീഡിതാ രാജൻ
ദാരുണേന ദുരാത്മനാ
ഇന്ദ്രപ്രഭൃതയോ ദേവാ
ഉപദേവാശ്ച സർവശഃ 1

ദുരവസ്ഥാമിമാം തസ്യൈ
വരദായാത്മയോനയേ
വിജ്ഞാപയിതുമുദ്യുക്താഃ
സത്യലോകം പ്രപേദിരേ. 2

പുലസ്ത്യപുലഹാദീനാ
മൃഷീണാം മധ്യവർത്തിനം
പദ്മവിഷ്ടരസംവിഷ്ട–
മഷ്ടഭിർദൃഷ്ടിപങ്കജൈഃ 3

സംഭാവയന്തമഭിതോ
വർത്തമാനാൻ മഹാമുനീൻ
ചതുർഭിർവദനൈർവേദാ–
നുച്ചരന്തമുപസ്ഥിതാഃ 4

ബ്രഹ്മാണം പ്രണമന്തസ്തേ
തുഷ്ടുവുസ്തുഷ്ടമാനസം
സ്വയംഭുവം സ്വയം ഭൂരിർ
വാഗ്ഭിർവാചാമധീശ്വരം. 5

കിം പ്രയോജനമായാതാ
സ്ഥയമിത്യനയോഗിനം
യോഗിനഃ പ്രാഹുരിന്ദ്രാദ്യാ
സ്വാമവസ്ഥാമശേഷതഃ 6

ദേവാ ഊചുഃ—
പ്രപഞ്ചസർഗേഷു നിസർഗനിഷ്ഠിത—
പ്രവൃത്തയേ നിർമ്മല ചിത്തയേ നമഃ
നമോ ഽസ്തു തേ നാകമഹീരസാതല—
ത്രിലോകനാഥായ നതൈകബന്ധവേ. 7

കാലദേശകൃതം യസ്യ
വ്യവധാനം ന വിദ്യതേ
സർവജ്ഞായ കിമാവേദ്യം
തസ്മൈ തേ വിശ്വദൃശ്വനേ. 8

തഥാപി ബ്രൂമഹേ ഹാ ഹാ
ദാരുണോ ദാരുകാസുരഃ
സ്വസ്ഥാനാദ് ഭ്രംശയാംചക്രേ
സർവാൻ നഃ സ്വർവധൂരപി. 9

ദാസികാഃ കൃതവാനസ്മദ്—
ദാസികാഃ ശൈലകന്ദരാഃ
സ്വർഗ്ഗപാതാളഭൂലോകാ—
നാജഹാര മഹാസുരഃ 10

സൌവർഗവസ്സ്വർഗശ്ച
സർവഃ സമ്പ്രതി തത്പുരേ
വയം മാനുഷധർമ്മാണോ
ഭൂതലേ ദുഃഖമാസ്മഹേ 11

ബ്രഹ്മാ ഉവാച—

വിദിതം തദിദം സർവം
മമ സാഹസസംഭവം
അലമാപാദിതാർത്ഥസ്യ
പുനശ്ചർവണകർമ്മണാ 12

അവധ്യരൂപോഽസ്യ വരഃ സമർപ്പിതോ
മയാ സ ശക്യഃ പ്രതികത്തുമഞ്ജസാ
വയം വ്രജാമോ ഭുജഗേന്ദ്രശായിനം
ജനാർദ്ദനം തോഷയിതും നവൈഃ സ്തവൈഃ 13

അസ്മാകമീദൃശീം ദുഃസ്ഥാം
ദുരവസ്ഥാമുപസ്ഥിതാം
ശമയിഷ്യതി ശാർങ്ഗേണ
ധന്വീ ധാത്രീരമാപതിഃ 14

ഇത്യുക്ത്വാ ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ
സമുത്ഥായാത്മവിഷ്ടരാത്
ഹംസമാരുഹ്യ വൈകുണ്ഠം
പ്രതസ്ഥേ സഹ നിർജ്ജരൈഃ 15

ശ്വേതദ്വീപമുപാഗമ്യ
ശേഷപര്യങ്കശായിനം
സ്തുതിവാക്യൈർ മഹാവിഷ്ണും
തോഷയാമാസ പദ്മഭൂഃ 16

തസ്മൈ നിവേദയാമാസ
വിഷ്ണവേ പ്രഭവിഷ്ണവേ
ദാരുകേണ കൃതാം ബാധാ-
മിന്ദ്രാദീനാം പിതാമഹഃ 17

ഭഗവാൻ ഉവാച-

ഹേ ബ്രഹ്മൻ ഹേ വലാരാതേ
ശൃണുതം മമ ഭാഷിതം
വരശക്ത്യാവലിപ്തസ്യ
ദാരുകസ്യ നിബർഹണേ 18

അഹമപ്യസമർത്ഥോഽസ്മി
തസ്മാത് കൈലാസപർവതം
ഗച്ഛന്തു ശങ്കരം ദ്രഷ്ടും
ഭവന്തഃ സർവ ഏവ ഹി 19

വയമപ്യനുഗച്ഛാമ
ഇച്ഛാസമ്പത്തിസിദ്ധയേ
സംഹാരമൂർത്തിരേവാസ്യ
സംഹാരായ പ്രഗല്ഭതേ 20

യസ്യ യത് കർമ്മ നിയതം
തസ്യൈവ സുകരം ഹി തത്. 21

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

ഇത്യുക്ത്വാ ഭഗവാൻ വിഷ്ണർ-
വൈനതേയമധിഷ്ഠിതഃ
ബ്രഹ്മേന്ദ്രാദ്യൈഃ സമം ഗത്വാ
സംപ്രാപ രജതാചലം. 22

പാർവതീമങ്കമാരോപ്യ
വസന്തമഖിലേശ്വരം
ദദൃശുസ്തത്ര തേ സർവേ
ശർവം സർവജ്ഞമവ്യയം. 23

ഇന്ദ്രാദയോ മഹാദേവ-
മംഗൈരഷ്ടാഭിരാനമൻ
അതിഷ്ഠതാം തതഃ ശംഭോർ
ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണുശ്ച പാർശ്വയോഃ 24

അഥ വിജ്ഞാതവൃത്താന്തേ
വിശ്വനാഥേ മഹേശ്വരേ
ത്രയോ ƒ പി ചിന്തയാമാസുർ-
വിഷ്ണുശംഭുപിതാമഹാഃ 25

കഥങ്കാരമയം പാപോ
ദാരുകോ ഘാതയിഷ്യതേ
വിശേഷാം വിപ്ലവോ യേന
കർമ്മണാ ശാന്തിമേഷ്യതി. 26

വിഷ്ണുരുവാച-
കോ വരോ ƒ സ്യൈ നൃശംസീയ
ബ്രഹ്മൻ ദത്തസ്ത്വയാ പുരാ
കിയന്തം കാലമസ്യായുർ-
വേതാ പ്രതിപാദിതം. 27

പത്മയോനിരുവാച-
മയാ ദത്തസ്യാവസാന-
മായുഷഃ പ്രായ ആഗതം
സ്ത്രീഭ്യശ്ചാവധ്യതാ നൈവ
ദത്താ തസ്യൈ മയാ പുരാ. 28

വിഷ്ണുരുവാച—

തർഹി ശംഭോ മയാ ദൃഷ്ട
ഉപായസ്തസ്യ നിഗ്രഹേ
സ്രക്ഷ്യാമോ യോഷിതഃ കാശ്ചി—
ദയമേവാവിളംബിതം. 29

അഹം ശംഭുർവിരിഞ്ചശ്ച
സ്കന്ദ ഇന്ദ്രസ്തഥാ യമഃ
ഷഡേതേ വയ മദ്യൈവ
സൃജാമഃ ഷട് കുമാരികാഃ 30

ആയുധാനി ച ദാസ്യാമ—
സ്താഭ്യോ നാമാനി ച ക്രമാത്
ദാരുകം സംഹരിഷ്യന്തി
സസൈന്യമിമാ ധ്രുവം. 31

ശംഭുരുവാച—

സാധു സാധു മഹാവിഷ്ണോ
ഭവതാ യദുദീരിതം
മാതൄഃ ഷട്കം വിധാസ്യാമോ
ദാരുകസ്യ വധായ വൈ. 32

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

അഥാദൗ ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ
സസർജേ ƒതി വരാംഗനാം
ബ്രാഹ്മീതി നാമധേയം ച
മാതൃസംജ്ഞാം ച ദത്തവാൻ. 33

മാഹേശ്വരീതി വിഖ്യാതാം
വിസസർജ്ജ മഹേശ്വരഃ
കൌമാരീസംജ്ഞയാ കാഞ്ചിത്
കുമാരോ ƒപി ച സൃഷ്ടവാൻ. 34

വൈഷ്ണവീസംജ്ഞയാ വിഷ്ണർ
വാരാഹീസംജ്ഞയാ യമഃ
ഇന്ദ്രാണീസംജ്ഞയേന്ദ്രശ്ച
ത്രയസ്ത്രിംസ്തതോ ƒ സൃജൻ. 35

ഏവം ഹി മാതരോ ജാതാ
ഷഡേതാ ഭീമവർച്ചസഃ
സർവാവയവസൌന്ദര്യ–
ശാലിന്യോ ജന്യലമ്പടാഃ 36

മഹേശ്വരോ മഹാവിഷ്ണർ
മഹാത്മാ സ പിതാമഹഃ
ത്രയന്സ്ഥേ തത്ര മാതൃഭ്യോ
വാഹനാന്യായുധാനി ച. 37

സ്വചിഹ്നാനി ദദുസ്തദ്വത്
സ്കന്ദകാലപുരന്ദരാഃ
സൈനികാംശ്ച ബഹൂൻ ദത്വാ
സാധു സംമാന്യ മാനിനീഃ 38

ദാരുകാഗാരമുദ്ദിശ്യ
പ്രേഷയാമാസുരാശു താഃ 39

താ മാതരഃ ശൂലകൃപാണശക്തി-
വജ്രാദിനാനായുധപാണിപദ്മഃ
യാനാധിരൂഢാ യയുരാനമന്ത്യ-
സ്സേനാസമേതാ രജതാചലേന്ദ്രാത്. 40

പാദാഭിഘാതക്ഷിതിധൂളിപാളിഭി-
സ്തിരസ്കൃതാദിത്യമഹാ മഹാചമൂഃ
സമേത്യ താം ദാരുകബാഹുപാലിതാം
പുരീമരൌത്സീദഭിതോ നിരന്തരം 41

കോണാഭിഘാതപടഹധ്വനിപൂരിതാശാ-
രന്ധ്രാണി താവദഥ മാതൃബലാനി താനി
സദ്യഃ സമേത്യ സമരായ സമാഹ്വയന്തി
ക്രോധേന ദാരുകമശങ്കമമർത്ത്യശത്രും 42

സൌധോപരി പ്രിയതമാകുചകുംഭയുഗ്മ-
ഗാഢോപഗൂഢപരിമുഗ്ധമതിഃ ശയാനഃ
ദൈതേയരാഡഥ നിശമ്യ രണോപഹൂതിം
ദൂതം കമപ്യുപദിദേശതദവൈതുകാമഃ 43

ദൂതോഽസാവുത്തരദ്വാരാ
പുരാന്നിർഗത്യദൃഷ്ടവാൻ
മാതൃസൈന്യം മഹാഘോര-
മായാതമഭിതോ ദിശഃ 44

ഭീതോ ദൂതസ്തതോ ഗത്വാ
ദാരുകായ ന്യവേദയത്
വേപമാനതനുസ്താവ-
ജ്ജാതഗദ്ഗദയാ ഗിരാ 45

ദൂത ഉവാച—

അത്യാഹിതം മഹാരാജ
ജാതമസ്മാകമദ്യ വൈ
അദൃഷ്ടപൂർവാ ഷഡ്‌രൂപാ
സ്ത്രിയോ യുദ്ധാർത്ഥമാഗതാഃ 46

അസംഖ്യബലസംയുക്താ
സന്നദ്ധാഃ ശസ്ത്രപാണയഃ
ഉത്തുംഗവാഹനാരൂഢാ
രുന്ധന്തി പരിതഃ പുരീംഃ 47

ദാരുക ഉവാച—

കിം കിം ബ്രവീഷി യോഷിദ്‌ഭീ
രുദ്ധം യുദ്ധായ മേ പുരം
അഹോ അനാത്മവേദിത്വ—
മാസാമദ്‌ഭുതമദ്‌ഭുതം 48

അസ്മദാഹൃതസർവസ്വൈർ
നിസ്സ്വൈരിന്ദ്രാദിഭിഃ സുരൈഃ
മന്യേ സംപ്രേഷിതാ ഏതാ—
സ്സംപ്രഹാരായ സമ്പ്രതി 49

മഹാകപാലം സേനാന്യം
ബ്രൂഹി ദൂത മദീരിതം
ഷഡിമാ യോഷിതോ ഗത്വാ
ബദ്ധ്വാ പാശേന തത്ക്ഷണം 50

ദാസീകൃത്യാരിസൈന്യാനാം
നാസീരാദാനയദ്ദ്രുതം
സൈന്യാനി ച ധനുർധ്വാനൈർ-
വിദ്രാവയ ജവാദിതി 51

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

ദൂതസ്സ തദ്വചസ്സൈന്യേ
സേനാന്യേ സംന്യവേദയത്
മഹാകപാലസ്തച്ഛ്രുത്വാ
മഹാവീരോ മഹാബലഃ 52

ബഹ്വീഭിർദൈത്യസേനാഭി-
രന്വിതോ ജന്യകൗതുകീ
തൂർണമഭ്യേത്യ കോദണ്ഡീ
മാതൄരിദമഭാഷത 53

മഹാകപാല ഉവാച-

അരേ രേ പുരുഷമ്മന്യാ
ജന്യായാഭ്യാഗതാഃ സ്ത്രിയഃ
സ്വാമിനോ ദാരുകസ്യാസ്യ
ദാസീഭവിതുമർഹഥ 54

ശക്രാജ്ഞയാ സമ്പ്രതി സംപ്രവിഷ്ടാ
വക്ത്രേഷു കേശേഷു വികൃഷ്യ യുഷ്മാൻ
കാരാഗൃഹേ ലോഹജശൃംഖലാഭിർ-
ബധ്നാമി ഭോഃ പശ്യത ഗാഢവാഹം 55

ഇത്യുക്ത്വാ ചാപമാരോപ്യ
സന്ധായ ച ശിലീമുഖാൻ
മഹാകപാലസ്താ മാതൄ-
രഭ്യഗച്ഛദതിക്രുധാ 56

മാതൃൗസ്സാഃ ശരവർഷേണ
ഛാദയാമാസ സൈന്യപഃ
മാതരശ്ചാസ്ത്രശസ്ത്രൗഘൈഃ
സേനാന്യം പ്രത്യപോഥയൻ 57

വൈഷ്ണവീ തു തതോ മാതാ
ഖഡ്ഗമുദ്യമ്യ പാണിനാ
കണ്ഠം കണ്ഠമമിത്രാണാം
ഖണ്ഡം ഖണ്ഡമപോഥയത് 58

സേനാപതേസ്തസ്യ രഥം സസൂതം
സസൈന്ധവം സധ്വജചക്രചക്രം
സഞ്ചൂർണ്ണയന്ത്യാശു ഗദാപ്രഹാരൈർ-
മഹാകപാലം തമപി വ്യഹിംസീത്. 59

സേനാന്യം നിഹതേ തസ്മിൻ
സംത്രസ്താസ്സർവദാനവാഃ
യുദ്ധാങ്ഗണാത് പലായന്ത
ഹതശേഷാ ദിശോ ദശ. 60

മാതൃസൈന്യാനി സർവാണി
ഗർവാദ്ഘൈച്ചേർധ്വനിം വ്യധുഃ
തച്ഛ്രുത്വാ ദാരുകോ ഭഗ്നം
സേനാന്യം നിശ്ചികായ സഃ 61

തതഃ സംപ്രേഷയാമാസ
ദാനവം നാമ പൂർവജം
ദാരുകോ ബഹുഭിഃ സൈന്യൈർ-
ജന്യായ ജനിതക്രുധം. 62

തമാപതന്തം സമരായ ദാനവം
കരാഞ്ചലോദ്ഘൂർണ്ണിതഘോരമുദ്ഗരം
വിലോക്യ സാക്ഷാദിവ കാലകിങ്കരം
ഭയങ്കരം മാതൃബലാനി തത്രസുഃ 63

യുധ്യമാനമമും വീരം
മുദ്ഗരേണോദ്ഗതാഗ്നിനാ
മാഹേശ്വരീ ത്രിശൂലേന
വിവ്യാധ തരസോരസി. 64

ത്രിശൂലനിർഭിന്നശരീരഗഹ്വര-
ത്രയാത് സമം നിർഗളിതാനി രേജിരേ
അജസ്രമസ്രാണി യഥാഞ്ജനാചലാദ്
ഝരോദകാന്യാവിലിതാനി ഗൈരികൈഃ 65

ഇതി ദിതിസുതസൈന്യം സൈന്യപാലന്തമന്യം
വിഹിതവിവിധജന്യം ദാനവം ദാനവാഖ്യം
സമരഭുവി നിഹത്യ സ്തൂയമാനാസ്സുരൗഘൈ-
രലമലഭന്ത ശോഭാം മാതരോ വീതരോഗാഃ 66

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയ പുരാണേ
ഭദ്രാമാഹാത്മ്യപ്രകരണേ
'മഹാകപാലദാനവവധോ' നാമ
തൃതീയോ ƒ ധ്യായഃ
സമാപ്തഃ

അഥ ചതുർത്ഥോ ƒ ധ്യായഃ

നിശമ്യ ദാരുകോ വീരോ
നിഹതം നിജപൂർവജം
അഹമേവാഹവം കർത്തും
പ്രയാമീത്യുദജ്ജ്രംഭത 1

ദ്വാത്രിംശതാ വാജിഭിരന്വിതം രഥം
താലധ്വജം തപ്തസുവർണകൂബരം
ചാപാസ്ത്രഖഡ്ഗായുധജാതസംഭൃതം
സൂതോപനീതം രഥമാരുരോഹ സഃ 2

ഉത്ഥാനിതച്ഛത്രവിചിത്രചാമരൈ-
രുദ്ഘോഷിതസ്വാമിപരാക്രമക്രമൈഃ
ഭേരീരവാപൂരിതദിങ്മുഖൈർബലൈ-
സ്സാർദ്ധം പ്രതസ്ഥേ സമരായ ദാരുകഃ 3

ലക്ഷാധികൈശ്ച മാതംഗൈ-
സ്തുരംഗൈശ്ച തതോ ƒ ധികൈഃ
സഹസ്രകോടിസംഖ്യൈശ്ച
പത്തിഭിഃ പരിവാരിതഃ 4

മാതൄണാമന്തികം ഗത്വാ
സൂചീവ്യൂഹം വിധായ ച
അതിഷ്ഠത്തസ്യ നാസീരേ
ധാന്തരാസ്സാല്യ ദാരുകഃ 5

ദാരുക ഉവാച—

ഭോ സ്ത്രിയോ നിസ്ത്രപാ യൂയം
യുധ്യധ്വേ കേന ഹേതുനാ
സ്പർശമപ്യസ്ത്രശസ്ത്രാണാം
സ്ത്രിയോ നാർഹന്തി കേവലം 6

ഭ്രംശിതാ ദ്ദൂരമസ്മാഭിഃ
സ്വസ്ഥാനാത് ത്രിദിവൗകസഃ
ഭിക്ഷാമടന്തോ ലോകേഷു
അശ്നന്തി സപുരന്ദരാഃ 7

തേഷാമത്ഥേ വൃഥാ യൂയം
പ്രയതധ്വേ കിലാബലാഃ
മാ സ്മ ഗച്ഛത വിച്ഛിന്ന—
ശരീരാഃ കാലമന്ദിരം 8

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഇത്യുക്ത്വാ ദാരുകസ്തീക്ഷ്ണാ—
നാശുഗാന്നതപർവണഃ
മുമോച മാതൃരുദ്ദിശ്യ
ശതശോ ഽഥ സഹസ്രശഃ 9

ബാണാസ്തേ മാതൃദേഹേഷു
നാവഗാഢാ യഥാശ്മസു
ബ്രഹ്മദണ്ഡമഥോച്ചണ്ഡം
പ്രായുങ്ക്ത ദനുജേശ്വരഃ 10

സോഽപി തദ്ഗാത്രമപ്രാപ്യ
തതോ നിവവൃതേ ദ്രുതം
സ്ത്രീഷു തസ്യാപ്രവൃത്തി ര്യ–
ദവോചത് കുപിതോ വിധി: 11

തഥൈവ മന്ത്രയോർയുഗ്മം
വൃഥാ ബലമജായത
പപ്രച്ഛ ചാസുരോ മാതൃ–
സ്താസാം നാമച ജന്മച. 12

മാതരഊചു:–

ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാനാം
സ്കന്ദസ്യ ച യമസ്യ ച
ഇന്ദ്രസ്യ ച വയം സാക്ഷാ–
ച്ഛക്തിരുപാസ്സൃതാ ഇമാ: 13

അസ്മാനമൂസ്ത്രീരപി ഘോരശക്തീർ
നിഹന്തുമാജൌ കഥമിശിഷേ ത്വം
വയം തു ഹന്തും സമരേ ഭവന്തം
ജഗദ്ദ്രുഹം പാപിനമിച്ഛ് മഹേ ച. 14

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച–

തച്ഛ്രുത്വാ ദാരുകസ്താവദ്
ദാരുണക്രോധജൃംഭിത:
മായയാ മൂർച്ഛയിഷ്യാമീ–
ത്യുഗ്രംയോദ്ധും പ്രചക്രമേ. 15

ജ്വലന്തീം ശക്തിമാദായ
കൌമാരീം പ്രജഹാര സഃ
മാഹേശ്വരീ ത്രിശൂലേന
ശക്തിമേതാമഖണ്ഡയത് 16

വാരാഹീം മണ്ഡലാഗ്രേണ
വിവ്യാധ യുധി ദാരുകഃ
ഇന്ദ്രാണീ തച്ച വജ്രേണ
മണ്ഡലാഗ്രമഖണ്ഡയത്. 17

മായാബലേന ബഹുയക്ഷപിശാചരക്ഷഃ-
പക്ഷിപ്രജോരഗതരക്ഷുഗണാനി സൃഷ്ട്വാ
തൈരുത്കടാട്ടഹസിതൈരതിഘോരരൂപൈ-
രായോധയച്ചിരമസാവസുരാധിരാജഃ 18

മാഹേശ്വരീഫാലവിലോചനാഗ്നൌ
മായാമയാംസ്താനഖിലാൻ ദദാഹ
ത്രിശൂലമാദായ ച ദാരുകസ്യ
ഗലാന്തരാളേ പ്രജഹാര ചാസൌ. 19

ശൂലക്ഷതാത്തസ്യ ച കണ്ഠനാളാത്
പപാത ഭൂമാവഥ രക്തബിന്ദുഃ
തസ്മാത് സഹസ്രം ദനുജാധിരാജാഃ
സംജജ്ഞിരേ പർവതസന്നികാശാഃ 20

ദ്വിതീയോ രക്തബിന്ദുശ്ച
പപാത ധരണീതലേ
തസ്മാദപി സമുദ്ഭൂതാ
സഹസ്രമസുരേശ്വരാഃ 21

തൃതീയാച്ച ചതുർത്ഥാച്ച
പഞ്ചമാച്ചാസ്രബിന്ദുതഃ
സഹസ്രമസുരാധീശാഃ
പ്രത്യേകമുപജജ്ഞിരേ 22

ഷഷ്ഠാച്ച സപ്തമാച്ചാസൻ
അഷ്ടമാന്നവമാദപി
ദശമാച്ചേതി ദൈത്യേന്ദ്രാ
അയുതം തത്ര ജജ്ഞിരേ. 23

ഏവം ബിന്ദുശതാല്ലക്ഷ-
മാസുരം സംഘമുത്ഥിതം
യുദ്ധാർത്ഥമുദ്യതം ദൃഷ്ട്വാ
ബ്രാഹ്മീ വചനമബ്രവീത് 24

ബ്രാഹ്മ്യുവാച-

ശൃണു വൈഷ്ണവി കൗമാരി
വാരാഹീന്ദ്രാണി ശാംഭവി
മത്പിതുർബ്രഹ്മദേവസ്യ
വരേണോത്പാദിതാനിമാൻ 25

അസുരാനസിതാകാരാ-
നന്തകാനപരാനിവ
വയം ന ശക്നുമോ രോദ്ധും
അസ്ത്രശസ്ത്രൗഘഭീഷണാൻ 26

ഗച്ഛാമസ്ത്വരിതം തസ്മാത്
പ്രച്ഛന്നം ക്വാപി വർത്തിതും
അന്യഥാസ്മാൻ ഹനിഷ്യന്തി
വരശക്ത്യാ മഹാസുരാഃ 27

മായാബലേന ജനിതാനസുരേണ പൂർവം
രക്ഷസ്സുരക്ഷ്യഹരിപക്ഷിഭുജംഗയക്ഷാൻ
മാഹേശ്വരിതവമദഹോനിടിലാക്ഷിവഹ്നൌ
തദ്വത്തവാപ്യസുരസൈന്യമിദം ന വധ്യം 28

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഇത്ഥം വിചാര്യ താഃ സർവാ
മാതരഃ സമരാങ്ഗണാത്
പലായ്യ ശംഭുശൈലസ്യ
പ്രാഗുദീച്യാം ദിശി ക്വചിത് 29

നിലീനാ ഗുല്മിനീഗുല്മേ
ഗൂഢം തസ്ഥുർഭയാകുലാഃ
ദാരുകസ്തു ഹസന്നച്ചൈ—
രമാത്യാനിദമബ്രവീത് 30

ദാരുക ഉവാച—

പ്രദ്രുതാ മാതരോ ഭീതാ
ദൃഷ്ട്വാ മദ്രക്തജാൻ ഭടാൻ
ലക്ഷാധികാനിമാൻ കുത്ര
പ്രേഷയാമോ മഹാസുരാൻ 31

അമാത്യാ ഊചുഃ—

കുത്രാന്യത്ര പ്രേഷയാമഃ പ്രവീരാ—
നച്ചൈർദ്ധ്വക്താൻ രക്തബിന്ദുപ്രസൂതാൻ
ഗുല്മസ്ഥാനം രക്ഷിതും കല്പയാമ—
സ്സർവാനേതാൻ ശത്രുസംഹാരശൂരാൻ 32

ദാരുക ഉവാച—

ഗുല്മസ്ഥാനം രക്ഷിതും പൂർവദൈത്യാ—
സ്സന്ത്യേവാമീ ലക്ഷസാഹസ്രസംഖ്യാഃ
രക്തോദ്ഭൂതാസ്താവദേതേ ത്രിലോക്യാം
സർവത്രസ്ഥാൻ പ്രാണിനഃ പീഡയന്തു 33

അഥവാ യത്ര മാതൄണാം
പിതരോ മമ വൈരിണഃ
ബ്രഹ്മശങ്കരഷഡ്വക്ത്ര
വിഷ്ണുകാലപുരന്ദരാഃ 34

താനന്വിഷ്യ നിഗൃഹ്ണന്തു
സത്വരാ രക്തബിന്ദുജാഃ
ബദ്ധ്വാകൃഷ്യാഥവാ കാരാ—
വേശ്മസു സ്ഥാപയന്തു വാ 35

അമാത്യാ ഊചുഃ

സാഹസം ന തു കർത്തവ്യം
മഹാരാജ മഹാമതേ
സാഹസം കർവതാം,കാര്യം
പരാഭൂതിർഭവിഷ്യതി 36

രാവണസ്സഹസാ ഗത്വാ
സീതാമാഹൃതവാൻബലാദ്
തതഃ സപുത്രമിത്രോഽസൌ
ദഗ്ദ്ധോ രാമാസ്ത്രപാവകേ 37

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഏവം പ്രവദമാനേഷു
ദാനവേഷു പരസ്പരം
നാരദോ ഭഗവാംസ്തത്ര
ദദൃശേ താപസാഗ്രണീ 38

കാ വാർത്താ വിശ്വലോകേഷു
ബ്രഹ്മർഷേ കഥ്യതാമിദം
ഇതി ദാരുകവീരേണ
പൃഷ്ടോ മുനിരഥാബ്രവീത് 39

നാരദ ഉവാച—

സത്യലോകേ വിധിർബ്രഹ്മാ
വർത്തതേ സഹ ഭാര്യയാ
വൈകുണ്ഠേ വിഷ്ണുരപ്യേവം
കൈലാസേ പരമേശ്വരഃ 40

വിശ്വസ്യ ശശ്വദപി വിശ്രുതകീർത്തയസ്തേ
സൃഷ്ടിസ്ഥിതിപ്രളയകാരണതാം വ്രജന്തഃ
വന്ദ്യാഃ സമസ്തജഗതാം വരദാനദക്ഷാ
ലോകേശകേശവശിവാസ്സതതം ജയന്തി. 41

യേഷാം പദാംബുജരജാംസി പുനന്തി വിശ്വം
ദേവാസുരോരഗനരൈശ്ശിരസാ ധൃതാനി
യേഷാം കഥാനകഥനാത് സ്മരണാച്ച മർത്ത്യാ
മുക്തിം വ്രജന്തി മുനയഃ കിമുതാസ്മദാദ്യാഃ 42

ഏകസ്യ തേഷു ജനിതാ ജലപാത്രഗർഭാ-
ദന്യസ്യ പാദരജസാ പരിപാവ്യമാനാ
വിശ്രാന്തിമേഷ്യതി പരസ്യ കപർദ്ദഭാരേ
യാ സൈവ കിന്ന ഭുവനാനി പുനന്തിഗംഗാ. 43

ഏകസ്യ വദനേവാസാ
വക്ഷസ്യന്യസ്യ സന്തതം
അപരസ്യ ശരീരാർദ്ധേ
വല്ലഭേത്യവഗമ്യതാം. 44

ദാരുകഉവാച-

കൃതം കൃതം താപസമുഗ്ദ്ധ തത്കഥാ-
പ്രശംസനൈസ്താവദളീകജല്പനൈഃ
നിജാം തനൂജാം പരിണീയ വല്ലഭാം
തയാ രമത്യേക ഇഹൈഷ ഹന്ത ഭോഃ 45

അഹോ കൃതഘ്നഃ പുനരത്ര മധ്യമോ
മഹാബലേർഭൂമിമവാപ്യ സോദകാം
തമേവ ദാതാരമഹോബബന്ധ ചേ-
ത്യസാം പ്രതം തസ്യ വിചേഷ്ടിതം മുനേ. 46

ശ്മശാനദേശേഷ്വയമന്തിമസ്സമം
പിശാചികാഭിർന്നിയമേന നൃത്യതി
ദിഗംബരോ ഭൈക്ഷ്യമടത്യഹർന്നിശം
ദിഗന്തരേ ഹന്ത ഹസന്തി കേ ന തം. 47

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഇത്യുക്ത്വാ ക്രോധതാമ്രാക്ഷേ
ദാരുകേ സ്വാപരാഭവം
കർത്തുമാരഭമാണേ ഽസ്മിൻ
നാരദോ ഽത്ര തിരോഭവത്. 48

സന്ത്രസ്തസ്സരസാ ഗത്വാ
നാരദോ രജതാചലം
സർവജ്ഞമീശ്വരം നത്വാ
സർവമസ്മൈ ന്യവേദയത്. 49

ശ്രീനാരദ ഉവാച—

ഭഗവൻ സർവഭൂതേശ
പ്രസീദ പരമേശ്വര
കാലാന്തക പുരാരാതേ
കാമവൈരിൻ നമോ ഽസ്തു തേ 50

അജസ്രമധ്യാത്മവിദോ ഽപി യം മുഹുർ—
വിമാർഗ്ഗമാണാ നിഗമാന്തസാഗരേ
നാചക്ഷതേ തത്ത്വത ഏവ താദൃശം
പ്രചക്ഷ്മഹേ ഹന്ത ഭവന്തമേവ തം 51

അഹോ ഭാഗ്യമഹോ ഭാഗ്യ—
മസ്മാകമഖിലേശ്വര
യ ഏവമാഭ്യാമക്ഷിഭ്യാം
സാക്ഷാദീക്ഷാമഹേ വയം 52

ഏവം ജഗത്ത്രയവിവന്ദിതമപ്യനന്ത–
മന്തർബഹിശ്ച ജഗതാമഭിവർത്തമാനം
ഹാ ഹന്ത നിന്ദതി ഭവന്തമനന്തമീശ
ദുഷ്ടാശയഃ സ ഖലു ദാരുകദാനവേന്ദ്രഃ 53

വരേണ ബ്രഹ്മദത്തേന
ബ്രഹ്മദണ്ഡേന ചാധികം
മന്ത്രദ്വയേന ചോത്സിക്തോ
വിശ്വദ്രോഹീ വിജൃംഭതേ 54

മാതരഃ ഷഡപി ത്രസ്താ–
സ്സമസ്തൈഃ സഹ സൈനികൈഃ
വിദ്രാവിതാസ്തതഃ കാപി
ലീനാഃ സാമ്പ്രതമാസതേ 55

രക്തബിന്ദൂദ്ഭവാ ഘോരാ
ലക്ഷം ദാനവകിങ്കരാഃ
ഭവന്തമപി സംക്രുദ്ധാ
യുദ്ധാർത്ഥമഭിയാന്ത്യമീ 56

യദൃച്ഛയാ തത്ര സമാഗതം മാം
ഭവന്തമസ്യൈവ പുരഃ സ്തുവന്തം
പാശേന ബന്ധും സ യദാ പ്രവൃത്ത–
സ്തദാ തിരോഭൂയ പലായിതോ ഽഹം 57

ദാരുണം ദാരുകാഖ്യം തം
ദാരുകൂടമിവ ദ്രുതം
ഭസ്മീകുരുഷ്വ ഭഗവൻ
യഥാ പൂർവം പുരത്രയം 58

ഫാലാക്ഷിപാവകേ ദഗ്ധ്വാ
വിപന്നം ദാനവാധമം
ത്രൈലോക്യവാസിനാം ദുഃഖം
ശമയ ശ്രീമഹേശ്വര 59

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഇതി മുനിവരഭാഷിതം നിശമ്യ
സ്ഫുടതരകോപവിശംഗിതത്രിണേത്രഃ
പരശുഹരിണടങ്കശൂലപാണിഃ
പരമശിവസ്സ്വയമാസനാദ്ദദസ്ഥാത് 60

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയപുരാണേ
ഭദ്രാമാഹാത്മ്യപ്രകരണേ
നാരദശിവസംവാദോ നാമ
ചതുർത്ഥോഽധ്യായഃ

അഥ പഞ്ചമോfധ്യായഃ

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച

സംഹാരരുദ്രരൂപേണ
സംഭവന്നട്ടഹാസവാൻ
കൈലാസശൃംഗതുംഗാംഗഃ
സ ജജൃംഭേ മഹേശ്വരഃ 1

നിർദഗ്ദ്ധമന്മഥപുരത്രയമക്ഷി ശംഭോർ
ലാലാടമുത്കടസമുദ്ഗതധൂമധൂമ്രം
ജാതം ക്രമാദഥ സമുത്ഥിതവിസ്ഫുലിംഗ-
ജ്വാലാകരാളബഹളാനലദുർനിരീക്ഷം 2

കാലഗ്രഹഃ സപദി ഫാലവിലോചനാഗ്നേഃ
കാലാംബുദപ്രതിമകായനികായകാന്തിഃ
രൂക്ഷാട്ടഹാസബധിരീകൃതവിശ്വലോകാ
സാക്ഷാദലക്ഷ്യത തദാ ഖലു ഭദ്രകാളീ 3

ഗാത്രം തദഞ്ജനമഹാചലസന്നികാശം
വക്ത്രാണി ബാഹുനിവഹാശ്ച പരസ്സഹസ്രം
രൂക്ഷാശ്രുശുക്ഷണികണോത്കരദുർനിരീക്ഷാ-
ണ്യക്ഷീണി ലക്ഷമഭവന്നഥ ചണ്ഡികായാഃ 4

ശംഭോർല്ലലാടതടലോചനഹവ്യവാഹാത്
സംഭൂയ യത്ര നിപപാത നിതാന്തഭീമാ
കൈലാസഭൂമിരുദസൌ സുഭൃശം ചകമ്പേ
സംഭ്രേമുരസ്യ ച ഗുഹാശയകേസരീന്ദ്രാഃ 5

സംഭ്രാന്തനക്രമകരാഃ ക്ഷുഭിതാഃ സമുദ്രാഃ
സപ്താപി സപ്തകലഭ്രമിഭൃതശ്ച ചേലുഃ
ദിഗ്ദന്തിനോƒപിവികടധ്വനിഘൂർണ്ണകർണ്ണാ
ഷീത്കാരവന്തിദൃധുവുർമുഹുരാനനാനി 6

വിശ്വ വ്യാപ്തമിദം രൂപം
പശ്യന്തീ തത്ര പാർവതീ
സംത്രാസ വേപ മാനാംഗീ
സാന്ത്വയന്ത്യേവമബ്രവീത് 7

ശ്രീഭഗവത്യുവാചാ—
ചണ്ഡികേ പുത്രി ചാമുണ്ഡേ
ഭദ്രകാളി ഭവാത്മജേ
ഉപസംഹരരൂപം ത
ദേതത്തേ വിശ്വ ഭീഷണം 8

ബ്രാഹ്മ്യാദീനാം തു മാതൃണാം
പ്രഥമാ ത്വം ഭവിഷ്യസി
ചാമുണ്ഡാഖ്യാ മഹാകാളീ
തേനസ്യുഃ സപ്തമാതരഃ 9

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—
സസ്നേഹാ സദൃശാ ദേവ്യാ
പാർവത്യൈവമുദീരിതാ
ഗാത്രം സ്വമുപസംഹൃത്യ
മാതരം പ്രണനാമ സാ 10

വക്ത്രമേകമഭ്രത്തസ്യാഃ
നേത്രാണിത്രീണിചാഭവൻ
ബാഹവഃ ഷോഡശാഭ്രവൻ
നാനായുധസമന്വിതാഃ 11

ഹസ്തിമസ്തകസംസ്ഥാന
രത്നകാഞ്ചന കുണ്ഡലാ
കിരീട കടകശ്രേണീ
മണി കാഞ്ച്യംഗദാദിഭിഃ 12

ഭൂഷണൈർ ഭൂഷിതാംഗീം
താം ഭദ്രകാളീം നിജാത്മജാം
ആഹൂയാങ്കേ നിവേശ്യൈവ–
മുവാച പരമേശ്വരഃ 13

ശ്രീഭഗവാൻ ഉവാച–

കണ്ഠേകാളസ്യ മേ പുത്രീ
കണ്ഠേകാളീഭവിഷ്യസി
മത്കണ്ഠേ കാളകൂടസ്യ
കാളിമ്നാ കാളരൂപിണി 14

കിഞ്ചമേ കോപരൂപസ്യ
താമസസ്യാസ്യതേജസഃ
തദ്രൂപേണ പരിണാമാത്
കൃഷ്ണവർണ്ണാസി ഭൈരവി 15

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

കണ്ഠേകാളീതിനാമേദം
ദത്വാ തസൈ്യ മഹേശ്വരഃ
പരീധാനാർത്ഥമേതസ്യാഃ
കരികൃത്തിം ച ദത്തവാൻ 16

കണ്ഠേകാളീ ഉവാച—

ഹേ താത ഹേ ജഗന്നാഥ
ചന്ദ്രമൌലേ, മഹേശ്വര
മയാ കിമത്ര കർത്തവ്യം
തദേതദഭിധീയതാം. 17

ശ്രീഭഗവാനുവാച—

ദാരുകാഖ്യം മഹാദൈത്യം
ലോകത്രയഭയങ്കരം
ത്വം ദ്വാദശസഹസ്രസ്യ
ഗജാനാം ബലധാരിണം. 18

ദ്രുഹ്യന്തം സർവലോകസ്യ
സർവശസ്ത്രാസ്ത്ര ദുസ്സഹം
മായിനം തരസാ ഹത്വാ
മത്സമീപമലങ്കുരു. 19

കണ്ഠേകാളീ ഉവാച—

താത പ്രസീദ തവ ശക്തിരിയം മമാപി
ശക്തിഃ ശരീരമിവ താവകമസ്മദീയം
തദ്ദേഹി വാഹനമഹായുധസൈനികാദി
സർവസ്വമസ്യനിധനാർത്ഥമമർത്ത്യശത്രോഃ 20

മഹാദേവ ഉവാച—

വക്രഖഡ്ഗഞ്ച ശൂലഞ്ച
ചക്രമുദ്ഗരതോമരാൻ
ഗൃഹാണ പുത്രി ശസ്ത്രാണി
നിഗൃഹാണ ച ദാരുകം. 21

ഷട്ഷഷ്ഠികോടി സംഖ്യാനി
ഭൂതാനി സുമഹാന്തി മേ
സഹായാർത്ഥം പ്രദാസ്യാമി
ക്ഷുളീപാളീം ച കാളിതേ. 22

കൈലാസ പർവതാദസ്മാ—
ദുത്തരസ്യാം ദിശി കചചിത്
ശേതേ വേതാളികാ കാചി—
ദേനാം ത്വം വാഹനീകുരു. 23

കൗണ്ഡീകോ നാമ ഭൂതോ മേ
ത്വൈനാം ദർശയിഷ്യതി
താമാരുഹ്യാദ്രിനഗരീം
ഗച്ഛ ത്വം ഭദ്രമസ്തു തേ. 24

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഇത്യുക്ത്വാ പ്രദദൗ തസ്യൈ
വാഹനാദീനി ശങ്കരഃ
താനി സർവാണ്യുപാദായ
കണ്ഠേകാളീ ച നിര്യയൗ 25

കൈലാസം വാമതഃ കൃത്വാ
ഗത്വാ സാവുത്തരാം ദിശം
വനാനി ത്രീണ്യതിക്രമ്യ
മഹാകാളവനംഗതാ 26

(തത്രനന്ദീമഹാകാളോ
വേതാളിചാഭിവർത്തതേ)
ദർശിതാം കൌണ്ഡികേനാസ്മിൻ
ശയാനാം ക്ഷുത്പിപാസയാ
വേതാളീം ഭദ്രകാള്യാഹ
സമുത്തിഷ്ഠേതി സാദരം 27

വേതാളീ ഉവാച

പിപാസിതാ ച ക്ഷുധിതാ ച ഭദ്രേ
വോഢും നശക്ഷ്യാമി മഹേശ്വരി ത്വാം
ദുഷ്പൂരമത്യുച്ചൈരുദരം മദീയം
ത്വ മദ്യൈവപൂരയിത്തും ക്ഷമാചേത് 28

വോഢാസ്മി ഭവതീമന്യാ—
ന്യശേഷാണി ബലാനി ച
ചാരയിഷ്യാമി വഃ സർവാ—
നാസുരേ സമരാങ്ഗണേ 29

ഭദ്രകാളീ ഉവാച—

ദാരുകസ്യ പുരം ഗത്വാ
തത്ര ജാതേ രണോത്സവേ
വിംശത്കോടിം പ്രദാസ്യാമി
ദൈത്യാൻ ഭക്ഷയിത്തും തവ 30

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഇതി ശ്രുത്വാ പ്രഹൃഷ്ടാ സാ
വേതാളീ തൂർണ്ണമുത്ഥിതാ
സ്നാത്വാ ച വാരിധേസ്തോയേ
മണ്ഡിതാ ധാതുകർദ്ദമൈഃ 31

വന്യവൃക്ഷലതാപുഷ്പൈഃ
സ്രജം നിർമ്മായ ഭൂയസീം
കണ്ഠേ കടിതടേ മൗലൗ
കരയോശ്ച നിബധ്നതീ 32

കണ്ഠേകാളീമഥാത്മീയേ
കണ്ഠേ ധാരയതി സ്മ സാ
ബഹുകോടിസഹസ്രാണി
വൃഷ്ട്വാ സൈന്യാനി ചാവഹത് 33

ഭൃതാനിതാഡയാമാസുർ
ഭേരീപടഹദുന്ദുഭീൻ
കണ്ഠീരവരവാനുഗ്രാൻ
കണ്ഠനാദാംശ്ച തേനിരേ 34

തച്ഛ്രുത്വാ ശല്വിനീശല്വേ
നിലീനാ മാതരോഽപി ഷട്
സൈന്യൈസ്സമം സമാഗമ്യ
ചാമുണ്ഡാം താം വവന്ദിരേ 35

പ്രധാനഭൃതാ ചാമുണ്ഡാ
സഖ്യഃ ഷഡപി മാതരഃ
ഇത്യനേന ക്രമേണാഹുർ—
മുനയഃ സപ്ത മാതരഃ 36

ഉത്തുംഗശൃംഗരവസംഗത ഭൂരിഭേരീ
നിർഹ്രാദപൂരിതകുലാചലഗഹ്വരാണി
സച്ഛത്രചാമരനിരന്തരിതാന്തരിക്ഷാ—
ണ്യാപൂർബലാന്യരിപുരീമഥ ചണ്ഡി
കായാഃ 37

ലക്ഷകോടി സഹസ്രാണി
താനി ഭൂതാനി ഭൂരിശഃ
പരിതോ വാരയാമാസുർ
ദാരുകസ്യ നികേതനം. 38

തതോ നന്ദീ മഹാകാളം
പുരസ്കൃത്യ മഹേശ്വരീ
ഇതരാ മാതരശ്ചാസ്യാ—
മുത്തരദ്വാരി സംസ്ഥിതാഃ 39

അഥോച്ചകൈരാഹ്വയതാഹവായ സാ
മഹാസുരം ദാരുകമാശു ചണ്ഡികാ
വിനിദ്രിതഃ സൌധതലേ സ ചാസുരോ
നിശമ്യ തത്കമ്പിതധീരബുധ്യത. 40

കിം കിമേതദിതി ഭ്രാന്ത—
ചേതാ ദ്രുതം വ്യസജ്ജയത്
ഭീതഭീതഃ സ ചപ്രാപ—
ദുത്തരദ്വാരസന്നിധിം. 41

ദ്രുതം നന്ദിമഹാകാളൌ
ബലാദാകൃഷ്യ ഹസ്തയോഃ
താഡയിത്വാ ബബന്ധാസ്യ
കണ്ഠേ ദാരു ബൃഹത്തരം. 42

ആകൃഷ്യ ദാരു ബത ദാരുകവാസഭൂമിം
സംപ്രാപ്യ സംഭ്രമഭയാതുരചിത്തവൃത്തിഃ
ക്രന്ദൻ മുഹുർനിജമഹാദുരിതാനി നിന്ദ-
ന്നിന്ദ്രദ്വിഷം തമമുമേവമുവാച ഭൃതഃ 43

ഭൃതഉവാച—

പരിത്രായസ്വ രാജേന്ദ്ര
പരാഭൂതമിമം ജനം
കണ്ഠേ ദാരു ഘനം ബദ്ധ്വാ
മാമരാതിർന്യവർത്തയത്. 44

സംഖ്യാതും നൈവ ശക്യന്തേ
ശത്രുസൈന്യാനി ദാനവ
തേഷാം മധ്യേ മയാ ദൃഷ്ടാ
കാപി മൂർത്തിർ മഹീയസീ. 45

കാളീതിമേചകഭയാനകമൂർത്തിരുച്ചൈ-
രഭ്രംകഷപ്രതിമവക്ത്രലസത്ത്രിണേത്രാ
ദംഷ്ട്രാകരാളമുഖഗഹ്വരലോലജിഹ്വാ
ബഹ്വായതാതിപൃഥുഷോഡശബാഹുദണ്ഡാ 46

ദന്തീന്ദ്രകുണ്ഡലവതീ ദശദിഗ്വിതീർണ്ണൈർ
ഘൂർണത്തരൈശ്ച ചികുരൈരവബദ്ധമൂർദ്ധാ
മാതംഗകൃത്തിവസനാ കടുകണ്ഠനാദ-
പ്രസ്ഫോടിതഭ്രമിതദിഗ്ഗജകർണ്ണരന്ധ്രാ 47

പ്രാസാസിശൂലശരചാപഗദാമുസൃണ്ഡീ
ഖട്വാംഗശക്തിമുഖഹേതിതതിം വഹന്തീ
ഭാസാ സഹസ്രശരദർക്കരുചിം ജയന്തീ
സംതിഷ്ഠതേ സമരസീമനി കാപി നാരീ 48

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഇതി ദൂതവചഃ ശ്രുത്വാ
ദിതിജാനാമധീശ്വരഃ
പ്രതിയോദ്ധ്യമിമാംദേവീ—
മമാത്യാനന്വചോദയത് 49

കരങ്കശ്ച കൃപാണശ്ച
ബാണഃ സ്ഥൂണോ ജയന്ധനഃ
ധൂമ്രധൂമ്രാക്ഷതാമ്രാക്ഷാ—
അപ്യേതേ മന്ത്രിപുംഗവാഃ 50

കോടികോടിബലാധ്യക്ഷാഃ
സാക്ഷാദന്തകസന്നിഭാഃ
ഗജാശ്വരഥപാദാത—
ചതുരംഗചമൂവൃതാഃ 51

അസിചർമ്മഭൃതഃ കേചി
ദന്യേ ചാപാസ്ത്രപാണയഃ
കേചിദ് ഗദാധരാഃ കേചിത്
ശൂലമുദ്ഗരഹേതയഃ 52

കേചിച്ഛക്തിധരാഃ കേചി—
ച്ഛുരികാഫലകായുധാഃ
പരശ്വധഭൃതഃ കേചിത്
പരേ മുസലപാണയഃ 53

സതോമരാഃ സകുന്താശ്ച
സപ്രാസാശ്ചക്രപാണയഃ
ഏവം ബഹുവിധാ/യോധാ
അമാത്യാനാം പുരസ്സരാഃ 54

അന്യോന്യസമ്മർദ്ദവിമർദ്ദ്യമാന—
കേയൂരകർണ്ണാഭരണാദിജന്യൈഃ
സുവർണ്ണചൂർണ്ണപ്രകരൈരമീഷാം
സമന്തതോ ऽന്തർഹിതമന്തരീക്ഷം 55

ചമൂരമാത്യാഷ്ടകശാലിനീരമൂ—
രമൂഢ സേനാപതി ജാലപാലിതാഃ
സമാപതന്തീസ്സമരായ സത്വരം
സമാലുലോകേ ऽഥ സഹാസമീശ്വരീ. 56

തതോ യുദ്ധം സമഭവദ്
ഭൃതദാനവസൈന്യയോഃ
അത്യന്തഘോര മതുലം
തുമുലം രോമഹർഷണം. 57

ശസ്ത്രാസ്ത്രവർഷണനിരന്തരിതാന്തരീക്ഷം
ക്രുഷ്ടാട്ടഹാസബധിരീകൃതവിശ്വലോകം
ഖഡ്ഗാവലൂനിതപരസ്പരകണ്ഠനാള
നിർഗത്വരക്ഷതജകർദമിതാജിരംഗം 58

അഭിപതിതഗജാംഗ തുംഗശൈല—
സ്ഖലനവലദ്രുധിരോദകപ്രവാഹൈഃ
ശവശതകചജാലശൈവലിന്യോ
ദിശി ദിശി സസ്രുവുരാസ്ര നിർത്സരിണ്യഃ 59

മസ്തിഷ്കമാംസരുധിരാശനപാന ഗോഷ്ഠീ—
സംക്രീഡമാന പിശിതാശപിശാചസംഘം
നൃത്യത്കബന്ധമരുണാസ്ര നദീകബന്ധ
വ്യാമഗ്നഭഗ്നതുരഗാളി ബഭൌ സമീകം. 60

അഥ പൂർവപ്രതിജ്ഞാതം
വിംശത്കോട്യസുരാശനം
നിജവാഹനവേതാളൈ്യ
കണ്ഠേകാളീ മുദാ ദദൌ. 61

ക്ളീകലാനി കുതുകേന കരാഗ്രജാഗ്ര-
ന്മുണ്ഡദ്വയസ്ഫുടവിഘട്ടിതതാളഘോഷം
കണ്ഠാവലംബിതസമുച്ചലദാന്ത്രമാലം
നൃത്തം വിതേനുരതിഭൈരവകണ്ഠനാദം. 62

കരങ്കമഥ സാ ദേവീ
കണ്ഠേ ശൂലേന താഡിതം
നിഹന്തും തരസാ ഭ്രമൌ
തത്കരങ്കമപാതയത്. 63

കൃപാണം ച കൃപാണേന
ബാണം ബാണേന സാച്ഛിനത്
സ്ഥൂണം മുസലദണ്ഡേന
മുദ്ഗരേണ ജയന്ധനം. 64

ധൂമ്രം ധൂമേന ചക്രേണ
ധൂമ്രാക്ഷം ധൂമകേതുനാ
താമ്രാക്ഷം താമ്രശല്യേന 65
നിജഘാന മഹേശ്വരീ.

തദിത്ഥമഷ്ടാവപിതാനമത്യാൻ
ഹത്വാ സസൈന്യാനഥ ജന്യഭൂമൌ
സ്ഥിതോപശ്രുനഥാനിജയൈവസഖ്യാ 66
ജയശ്രീയാശോഭത ഭദ്രകാളീ

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയ പുരാണേ
ഭദ്രാമഹാത്മ്യപ്രകരണേ
ദാരുകാമാ ത്യവധം നാമ
പഞ്ചമോഽധ്യായഃ സമാപ്തഃ

ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ദാരുകസ്യ ച ദേവ്യാശ്ച
ദാരുണാരംഭജൃംഭിതം
സംഗ്രാമം ദ്രഷ്ടുകാമാസ്തേ
ദേവഗന്ധർവകിന്നരാഃ 1

സിദ്ധവിദ്യാധര യക്ഷാഃ
സാധ്യാശ്ചാന്യേ ച ഖേചരാഃ
പുലസ്ത്യപുലഹാഗസ്ത്യാ
വസിഷ്ഠഭൃഗുകാശ്യപാഃ 2

തുംബുരുശ്ചാഥ ജാബാലീ
തഥാ നാരദപർവതൌ
വാമദേവാത്രിരിത്യാദ്യാ
മഹാത്മാനോ മഹർഷയഃ 3

സമേത്യ സർവേ സമരാങ്ഗണസ്ഥലാ—
ദഥോപരിഷ്ടാത് ഗഗനാങ്ഗണസ്ഥലേ
നിരന്തരം തത്ര സമന്തതഃ സ്ഥിതാം
മാഹേശ്വരീം തുഷ്ടുവുരിഷ്ടദേവതാം 4

ദേവാ ഊചുഃ

കണ്ഠേ കാളാത്മജേ ദേവി
കണ്ഠേകാളി മഹേശ്വരി
ഭഗവത്യഖിലാധീശേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 5

സർവലോകാവനോന്നിദ്രേ
സർവലോകശിവങ്കരി
സർവദേ സർവദേഹിഭ്യോ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 6

മഹാശക്തിസ്വരൂപായൈ
മഹാബ്രഹ്മമയാത്മനേ
മഹാവീര്യപ്രഭാവായൈ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 7

ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാനാ—
മന്യേഷാം ച ദിവൌകസാം
തേജഃസംഭാരസംഭൃതേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 8

വിശ്വസ്ഥിതിലയോത്പത്തി
ഹേതുഭൂതേ സനാതനി
വിശ്വവിശ്രുതവിക്രാന്തേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 9

ജഗന്മാതർജഗന്നാഥേ
ജഗത്‌വന്ദ്യേ ജഗത്‌പ്രിയേ
ജഗന്മൂർത്തേ ജഗന്മായേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 10

സാകാരേഽപി നിരാകരേ
സാശ്രയേഽപി നിരാശ്രയേ
സസംഭൃതേഽപ്യസംഭൃതേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 11

സഗുണേഽപ്യഗുണേ സാക്ഷാത്
സാഹംകരേഽനഹംകൃതേ
സൂക്ഷ്മേഽപി സുമഹാമൂർത്തേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തുതേ 12

പ്രണതാഭയദേ ദേവി
പ്രണവാത്മസ്വരൂപിണി
പ്രണിബർഹിതസർവാഘേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 13

ആധിവ്യാധിമഹാമോഹ–
ദ്രോഹദോഷവിനാശിനി
ആഹിതാഗ്നിഭിരാരാധ്യേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 14

ബ്രഹ്മാനന്ദാത്മികേ ദേവി
ബ്രാഹ്മി ബ്രാഹ്മണവത്സലേ
ബ്രഹ്മഗോരക്ഷണോന്നിദ്രേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 15

അഞ്ജനാദ്രി സമാകാരേ
ഖഞ്ജരീടവിലോചനേ
കഞ്ജനാഭാദിഭിർവന്ദ്യേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 16

ചന്ദ്രബിംബാനനേ ദേവി
ചന്ദ്രികാധവളസ്മിതേ
ചന്ദ്രചൂഡാക്ഷിസംഭ്രതേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 17

സൂര്യകോടി സമദ്യോതേ
സൂര്യചന്ദ്രാഗ്നി ലോചനേ
സൂര്യഭിഷ്ടുത സത്കീർത്തേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 18

കാളിന്ദീലോലകല്ലോല–
സ്നിഗ്ദ്ധമുഗ്ദ്ധശിരോരുഹേ
കാളി കാളഘനശ്യാമേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 19

കുംഭികുംഭകുചാഭോഗേ
കുംഭികുണ്ഡലമണ്ഡിതേ
കുംഭീന്ദ്രമന്ദഗമനേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 20

ബന്ധൂകൃതമഹാഭ്രതേ
ബന്ധൂകരുചിരാധരേ
ബന്ധുരാകൃതിസംസ്ഥാനേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 21

ബാലചന്ദ്രകലാപീഡേ
ഫാലജാഗ്രദ്വിലോചനേ
നീലകണ്ഠപ്രിയസുതേ
ഭദ്രകാളി നമോഽസ്തു തേ 22

ഭംഷ്ടാചതുഷ്ടയലസത്–
ചാരുവക്ത്രസരോരുഹേ
പുഷ്ടബാഹുലതേ ദേവി
ഭദ്രകാളി നമോ/സ്തു തേ 23

ശൂലമോർമണ്ഡലോദസ്തു–
ശൂലഖഡ്ഗാദിഹേതികേ
നീലാശ്മരുചിരച്ഛായേ
ഭദ്രകാളി നമോ/സ്തു തേ 24

കംബുകമ്രഗളാലംബി
കല്ഹാരാംബുജമാലികേ
അംബുദശ്യാമളാംഗ്യാരമ്പേ
ഭദ്രകാളി നമോ/സ്തു തേ 25

ഹസ്തികൃത്തിപടാവിത
വിപുലശ്രോണിമണ്ഡലേ
സ്വസ്തിദേ സർവഭൂതാനാം
ഭദ്രകാളി നമോ/സ്തു തേ 26

കടീതടദൃഢോദഞ്ച–
ച്ചലത്കാഞ്ചനകാഞ്ചികേ
കദളീസ്തംഭകശ്രോരു
ഭദ്രകാളി നമോ/സ്തു തേ 27

സുവർണ കാഹളീജംഘലി
സുവർണ മണിഭൂഷണേ
സുവർണാബ്ജസമാനാംഘ്രേ
ഭദ്രകാളി നമോ/സ്തു തേ. 28

ആപാദചൂഡമത്യന്ത—
മഭിരാമകളേബരേ
ആപന്നാർത്തിഹരേ ദേവി
ഭദ്രകാളി നമോ ഽസ്തു തേ. 29

ചാമുണ്ഡേ ചാരുസർവാംഗി
ചാപബാണാസിധാരിണി
ചരാചരജഗദ്ധാത്രി
ഭദ്രകാളി നമോ ഽസ്തു തേ. 30

പദ്മ പത്രേക്ഷണ ദ്വന്ദ്വേ
പദ്മപാണിപദാനനേ
പദ്മാസനാർച്ച്യമാനാംഘ്രേ 31
ഭദ്രകാളി നമോ ഽസ്തു തേ.

ഖണ്ഡിതാരാതി സംഘാതേ
മണ്ഡിതാവനിമണ്ഡലേ
ചണ്ഡികേ ചന്ദ്രവദനേ 32
ഭദ്രകാളി നമോ ഽസ്തു തേ.

വേതാളവാഹനേ ഭൂമി—
പാതാളസ്വർഗ്ഗപാലികേ
മാതംഗകണ്ഡലേ മാതർ 33
ഭദ്രകാളി നമോ ഽസ്തു തേ.

കേളീഷു വാഹനീഭൂതേ
കൂളീപാളീ സമന്വിതേ
കളായാളിരുചേ കാളി 34
ഭദ്രകാളി നമോ ഽസ്തു തേ.

നാളീകനയനേ നാഥേ
നാളീകാലാപശാലിനി
നാളീകാസ്രുജിതഃപുത്രി
ഭദ്രകാളി നമോ/സ്തു തേ. 35

വിശ്വവന്ദ്യപദാംഭോജേ
വിശ്വരക്ഷാവിചക്ഷണേ
വിശ്വാസിനാം സതാം പഥ്യേ
ഭദ്രകാളി നമോ f സ്തു തേ. 36

സുരമനുജസമാജപൂജിതായൈ
പരമമഹർഷിസമൂഹപാലിതായൈ
ദനുജഭടസമൂഹഖണ്ഡിതായൈ
ദിനമനതേ/ബ നമോ/സ്തു ചണ്ഡികായൈ. 37

സകലധരണിദേവസേവിതായൈ
സതതമമർത്ത്യകുലേന ഭാവിതായൈ
സമനുകൃതസമസ്തരുദ്ര കളൈ്യ
സമധികമംബനമോ f സ്തുഭദ്രകാളൈ്യ 38

പരിമഥിതവിരോധിമണ്ഡലായൈ
പരികലിതോത്തമഹസ്തികുണ്ഡലായൈ
സമരവിഹരണൈകലോലവത്യൈ
സവിനയമസ്തു നമോ നമോ ഭവത്യൈ 39

ജഗത്ത്രയാവാസിജനൈകകണ്ടകം
ജഹി ദ്രുതം ഭൈരവി ദാരുകാസുരം
സബാലവൃദ്ധം സഹപുത്രമിത്രകം
സഹസ്രകോട്യർബ്ബുദസൈനികാന്വിതം 40

യേന വിദ്രാവിതാഃ സ്വർഗ്ഗാദ്
    വർഗ്ഗാഃ സ്വർഗനിവാസിനാം
ഭുവി പർവതരന്ധ്രേഷു
    ഗൂഢം സാമ്പ്രതമാസതേ 41

യജ്ഞഭാഗഭുജാം ഭൂമൗ
    യജ്ഞനാശേന ഹേതുനാ
നാസ്മാകം ജീവനോപായഃ
    ക്വാപി കിം കർമ്മ കുർമ്മഹേ 42

തത് പ്രസീദ മഹാദേവി
    കണ്ഠേകാളി കലാവതി
ഭദ്രം ദേഹി ത്വമസ്മഭ്യം
    ഭദ്രകാളി നമോ ƒ സ്തു തേ 43

ഋഷയ ഊചു—
കാത്യായനീതി യാ ജാതാ
    കംസശത്രോഃ സഹോദരീ
മൂർത്ത്യാ വിഷ്ണുപദവ്യാപ്താ
    ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ 44

യാ നിസുംഭം ച സുംഭം ച
    ചണ്ഡമുണ്ഡൗ മഹാസുരൗ
ഖണ്ഡയാമാസ ഖഡ്ഗേന
    ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ 45

യാ പുരാ രക്തസംഭൃത—
    ബഹുസാഹസ്രസൈനികം
ജഘാന രക്തബീജാഖ്യം
    ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ 46

യാ നികൃത്യ ത്രിശൂലേന
മഹിഷാസുരമസ്തകം
പീഠം കൃത്വാ തദധ്യാസ്തേ
ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ 47

ഔദാസീന്യേന യാ പൂർവം
ക്ഷേത്രജ്ഞേന ക്ഷണേരിതാ
മായാഖ്യാ വിശ്വമസൃജദ്
ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 48

പദ്മവിഷ്ടരസംവിഷ്ടാ
പദ്മപാണിരിവാപരാ
പദ്മാഖ്യാ പദ്മനാഭാ യാ
ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 49

ധാതുശ്ചതുർമുഖീകണ്ഠ–
ചതുഷ്ടയ വിഹാരിണി
ഭാരതീ നാമ യാ ദേവീ
ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 50

മാതംഗീ നാമ യാ ധത്തേ
വല്ലകീം കരപങ്കജേ
സംഗീതദേവതാ സാക്ഷാത്
ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 51

ദക്ഷപ്രജാപതേർജാതാ
ത്ര്യക്ഷദേവസ്യ വല്ലഭാ
യാസ്മദ്ദേഹാദ് യോഗവഹ്നൗ സ്വം
ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 52

മേനായാം യാ പുനർജാതാ
മഹതസ്തുഹിനാചലാത്
ശരീരാർദ്ധമഭൃച്ഛംഭോർ
ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 53

ധാത്തുഃ കമണ്ഡലോർജാതാ
വിഷ്ണുപാദാവനേജനീ
ആസ്തേ ശംഭുജടാജൂടേ
ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 54

ബഹുനാ കിമിഹോക്തേ ന
പ്രധാനം പ്രകൃതിശ്ച യാ
ശിവസ്യ ബ്രഹ്മണഃ ശക്തിഃ
ഭദ്രകാളി ത്വമേവ സാ. 55

തദംബ തത്താദൃഗുദാരവൈഭവാ
ഭവാർണ്ണവോത്താരണകർണ്ണധാരിണീ
ഭവാക്ഷിജാ സമ്പ്രതി ഭദ്രകാളി നോ
ഭയൈകഹേതും ജഹി ദാരുകാസുരം. 56

മുനയോ മാരുതാഹാരാ
വാതാതപസഹിഷ്ണവഃ
സർവേഷാമപ്രിയം നൈവ
കർവതേ വനവാസിനഃ 57

കേചിദുഞ്ഛേന ജീവന്തി
കേചിജ്ജീവന്തി വാരിണാ
കേചിത് പർണ്ണേന ജീവന്തി
ജീവന്ത്യന്യേ ഫലേന വൈ 58

കേചിജ്ജീവന്തി കന്ദേന
ദന്തോലൂഖലിനോഽപരേ
അശ്മകുട്ടാശ്ച സന്ത്യേകേ
നിരാഹാരാശ്ച കേചന 59

മഹാവരാകിണഃ കേചിത്
കേചിത് സ്ഥണ്ഡിലശായിനഃ
വർത്തന്തേ കേചിദൂർദ്ധ്വാക്ഷാഃ
കേചിദുത്താനവാഹവഃ 60

ഏവം തീവ്രവ്രതപശ്ചര്യാ-
കർശിതാംഗാനനാഗസഃ
ഹതാശാൻ പീഡയന്ത്യസ്മാൻ
ദാരുകാസുരകിങ്കരാഃ 61

പ്ലുഷ്യന്തിപർണ്ണശാലാനി
ഛിന്ദന്ത്യാശ്രമപാദപാൻ
ഋഷീണാമങ്കസംവൃദ്ധാൻ
വിനിഘ്നന്ത്യേണശാബകാൻ 62

യജ്ഞശാലാ വിമർദ്ദന്തി
യജ്ഞപാത്രാണി ഭിന്ദതേ
യജ്ഞേഷു ദ്രുപസംബദ്ധാൻ
പശൂനഘ്നന്തിഖണ്ഡിതാൻ 63

ഷ്ഠീവന്തി യജ്ഞവേദ്യന്തർ-
യാജകാൻ പ്രഹരന്തി ച
അഗ്നികുണ്ഡേഷു രക്താനി
പ്രക്ഷിപന്തി ശവാനി ച 64

ഉടജാങ്ഗണ ദേശേഷു
വിഹരന്തോ ദിവാനിശം
വിഹസന്തോ വിജല്പന്തോ
ഭർത്സയന്തി മഹാമുനീൻ 65

ഹരന്തി മുനിപത്നീശ്ച
ഹിംസന്തി ബ്രഹ്മചാരിണഃ
താഡയന്തി മഹാവൃദ്ധാം-
സ്താപസേന്ദ്രാംസ്തപസ്യതഃ 66

വാപീകൂപതടാകാംശ്ച
പൂരയന്തി ശിലാതലൈഃ
ഉന്മൂലയന്തി മാർഗ്ഗേഷു
ഛായാവൃക്ഷാനിതസ്തതഃ 67

ശ്യാമാകശാലിനീവാര-
പ്രിയംഗുഫലശാലിനഃ
പ്രദേശാൻ ഭസ്മസാത്കുർവ്വ-
ന്ത്യമീ ദാരുകകിങ്കരാഃ 68

ഇത്ഥം ബഹൂന്യപകൃതാനി കൃതാനി ദൈത്യൈ-
രദ്യാപി ഹന്ത വിവിധാനി ഖലു ക്രിയന്തേ
തസ്മാദമൂനഖിലതോ വിനിഹത്യ വേഗാ-
ദസ്മാംസ്ത്വമംബ പരിപാലയ ഭദ്രകാളി. 69

ഏവമിന്ദ്രാദിഭിർദേവൈഃ
പുലസ്ത്യാദ്യൈശ്ച താപസൈഃ
സംസ്തൂയമാനാ സാ ദേവീ
കാരുണ്യാമൃതവാരിധിഃ 70

പ്രസന്നാ സരസാപാംഗൈ-
രാശ്വാസ്യ നിഖിലാനമൂൻ
ത്രിശൂലഖഡ്ഗചാപാദീ-
നാദദേ പാണിപങ്കജൈഃ 71

വേതാളീമുഖകന്ദരാവഗളിതൈ-
രുച്ചണ്ഡഘർഘരവൈഃ
ഭൂതപ്രേതപിശാചികാകിലികിലാ-
രാവൈർമഹാഭൈരവൈഃ
കോദണ്ഡാത് കടശിഞ്ജിനീരണ-
രണപ്രധാനകോലാഹലൈർ
ഭേരീധുന്ധുമീതൈശ്ച സന്ധുതജഗ-
ച്ചക്രാ ബഭൗ ചണ്ഡികാ. 72

ഇതി ശ്രീ മാർക്കണ്ഡേയ പുരാണേ
ഭദ്രാമാഹാത്മ്യപ്രകരണേ
''ദേവർഷികൃതദേവീസ്തുതിർ''
നാമ ഷഷ്ഠോ ƒ ധ്യായഃ സമാപ്തഃ

അഥ സപ്തമോ ƒ ധ്യായഃ

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ദാരുകസ്തു തതഃ ശ്രുത്വാ
നിഹതാൻ മന്ത്രിപുംഗവാൻ
കോലാഹലം ച ഭൃത്യാനാം
ജ്യാഘോഷം ച മുഹുർമുഹുഃ 1

ക്രോധാന്ധഹൃദയോ വേഗാ—
ദുത്ഥിതോ ഹേമവിഷ്ടരാത്
സന്നദ്ധോ യോദ്ധുമുദ്ധൂത—
നാനാഭേരീരജൃംഭത 2

മന്ത്രദ്വയം തു ഭാര്യായൈ
ഗൂഢമേതദുപാദിശത്
മന്ത്രിഭിർ ബഹുഭിഃ സൈന്യൈ—
രന്വിതോ നിർജഗാമ ച 3

ദ്വാത്രിംശദശ്വസംയുക്ത—
താലധ്വജപതാകികം
സൂതോപനീതമത്യുച്ചൈ—
രാരുരോഹ മഹാരഥം 4

മുക്താപ്രാലംബിഭിശ്ഛത്രൈർ
ഹേമദണ്ഡൈശ്ച ചാമരൈഃ
ശ്വേതപീതപതാകൈശ്ച
കേതുഭിർജ്ജയഹേതുഭിഃ 5

മേഘഗംഭീരനിർഘോഷൈർ
ഭേരീപണവഝർഝരൈഃ
ശൃംഗധ്വനിഭിരുത്തുംഗ—
വംശകാഹളനിസ്വനൈഃ 6

രോദോരന്ധ്രാണി രുന്ധാനൈർ—
നാനായുധശതോദ്ഭടൈഃ
സേനാഭടൈരസംഖ്യാതൈ—
രന്വിതോ ജന്യസത്വരഃ 7

ഉത്തരം ഗോപുരദ്വാര—
മുദ്ഘാട്യ ബഹുവിസ്തൃതം
തേന മാർഗ്ഗേണ സംഗ്രാമ—
മാർഗ്ഗമാതിഷ്ഠതേ സ്മ സഃ 8

അംഭോധിരിവ ഗംഭീര—
ഭേരീനിധ്വാനഭീഷണഃ
തരംഗൈരിവ ചോത്തുംഗൈ—
സ്തുരംഗൈരുപശോഭിതഃ 9

തിമിംഗലൈരിവോദഗ്രൈർ
മാതംഗൈരഭിപൂരിതഃ
ബാഡവേനാഗ്നിനേവാസ്ത്ര—
ശസ്ത്രസംഘട്ടജന്മനാ 10

വഹ്നിസ്ഫുലിംഗജാലേന
പരീതഃ സൈനികവ്രജഃ
സമേത്യ സമരം ചക്രേ
ഭൂതവേതാളസേനയാ 11

ദാരുകഃ സ്യന്ദനാരൂഢോ
വേതാളീഗളസംസ്ഥിതാം
കണ്ഠേകാളീം ഭഗവതീ-
മുപേത്യ രുരുധേ ശരൈഃ 12

ദാരുക ഉവാച-
തിഷ്ഠ തിഷ്ഠ മഹാമൂഢേ
യദി യോദ്ധും പ്രഗല്ഭസേ
മന്ത്രിണോ മേ മഹാവീരാൻ
മാരയന്തീ വിജൃംഭസേ. 13

മായാ കിമിന്ദ്രജാലം വാ
തവാസ്തി ഖലു ദുർഭഗേ
തദ്ബലേനൈവ കർമ്മേദം
ന തു ബാഹുബലേന തേ. 14

സ്ത്രീണാം പരാക്രമോ നൈവ
ശ്രൂയതേ ന ച ദൃശ്യതേ
അഥ യദ്യസ്തി തേ തർഹി
മയാ യുധ്യസ്വ കിഞ്ചന. 15

തദാനീമവഗന്തവ്യം
തവ ബാഹുവിജൃംഭിതം
അവധ്യാസ്തു സ്ത്രിയസ്തസ്മാത്
കർണ്ണനാസാ വിലൂയതേ. 16

ഇത്യുക്ത്വാ നിശിതാൻ ബാണാൻ
മുമുചേ കോടികോടിശഃ
ഭേവത്യപി താൻ സർവാന-
ച്ഛൈസ്ത്രൈശ്ഛിച്ഛേദ ഭൂരിഭിഃ 17

ആഗ്നേയമസ്ത്രമുദ്ദീപ്തം
പ്രായുങ്ക്ത യുധി ദാരുകഃ
പാർജ്ജന്യേന തദസ്ത്രേണ
ശമയാമാസ ചണ്ഡികാ 18

വാരുണം ബാണമാമന്ത്ര്യ
പ്രജഹാര മഹാസുരഃ
ബാഡവാസ്ത്രേണ തം ദേവീ
ശോഷയാമാസ തത്ക്ഷണം 19

വായവ്യമസ്ത്രമസുരേണ വിമുച്യമാനം
തത്പാർവതാസ്ത്രഗവരേണ രുരോധ ദേവീ
പ്രായുങ്ക്ത ദാനവപതിസ്ത്വിമിരാസ്ത്രമുഗ്രം
ദേവീ തദവ്യശമയന്മിഹിരാസ്ത്രഗേന 20

നാഗാസ്ത്രം മുമുചേ ദൈത്യോ
ലക്ഷകോടിഭുജംഗമം
ഏകേന ഗാരുഡാസ്ത്രേണ
ഭക്ഷയാമാസ ചണ്ഡികാ 21

മാതംഗാസ്ത്രം ദാരുകേണ പ്രയുക്തം
സിംഹാസ്ത്രേണ വ്യച്ഛിനദ് ഭദ്രകാളീ
തേനാക്ഷിപ്തം സൈംഹികേയാസ്ത്രമുച്ചൈ-
ശ്ഛിച്ഛേദാസൌ വൈഷ്ണവാസ്ത്രേണ ദേവീ 22

മാഹിഷം ശരമാക്ഷിപ്യ
മന്ത്രവേദീ മഹാസുരഃ
തുരംഗാസ്ത്രേണ തം ദേവീ
ഖണ്ഡയാമാസ ചണ്ഡികാ 23

സൈഹ്മമസ്ത്രം തു തേനാസ്തം
ശരഭാസ്ത്രേണ സാച്ഛിനത്
ക്ഷിപ്തം തേനാസ്ത്രമാഹേയം
നാകലാസ്ത്രേണ സാഭിനത് 24

തേനാസ്തം പാർവതം ദേവ്യാ
വജ്രേണ ശകലീകൃതം
അസുരേണാസുരം ക്ഷിപ്തം
ദൈവേനാച്ഛിനദീശ്വരീ 25

അന്യാനി ച ബഹൂന്യസ്ത്രാ—
ണ്യസുരപ്രേരിതാനി വൈ
ബ്രഹ്മാസ്ത്രേണ സമസ്താനി
കണ്ഠേകാളീ വ്യനാശയത് 26

ഘോരേണ തപസാ സ്വസ്മൈ
പ്രീതേന ബ്രഹ്മണാർപ്പിതം
ബ്രഹ്മദണ്ഡം മഹാഘോര—
മമോഘമസുരോത്തമഃ 27

മന്ത്രദ്വയസ്മരണപൂർവമശേഷശത്രു
സംഹാരസാധകമധത്ത കരേകരാളം
ഉദ്ദീപ്തപാവകശിഖന്തമനന്തവീര്യം
ചിക്ഷേപ താം പ്രതി സദാരുകദാനവേന്ദ്രഃ 28

ആപതന്തം തമാലോക്യ
സർവേ ഭീതാ ദിവൌകസഃ
മുനയശ്ച ദ്വിജേന്ദ്രാശ്ച
തുഷ്ടുവുഃ പദ്മസംഭവം. 29

ദേവാ ഊചുഃ

ജയ ജയ ജഗദീശ വിശ്വയോനേ
ജയ ജയ ധാതരശേഷസൃഷ്ടിഹേതോ
ജയ ജയ ജലജാധിവാസബ്രഹ്മൻ
ജയ ജയ ലോകപിതാമഹ പ്രസീദ. 30

ഋഷയ ഊചുഃ

പ്രശമയ നിജദണ്ഡമണ്ഡകോശ–
പ്രദഹനചണ്ഡമഖണ്ഡമപ്രമേയ
തവരിതമിതരഥാ ഹതാ ഹതാസ്സോ
വയമഖിലാന്തരവസ്ഥിത പ്രസീദ. 31

വിപ്രാ ഊചുഃ

ബ്രാഹ്മണാനാം ഭവാനാദിർ
ബ്രഹ്മൻ ബ്രഹ്മവിദാം വര
ബ്രഹ്മദണ്ഡന ദത്തേന
ബ്രഹ്മദ്രവ്യാപഹാരിണേ. 32

അസുരാപസദായാസ്മൈ
ലോകമേതദശേഷതഃ
മാ മാ നാശയ ലോകേശ
ഭവതേƒസ്തു നമോ നമഃ 33

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ബ്രഹ്മദണ്ഡസ്തതോ രാജൻ
കിഞ്ചിന്മന്ദോദ്യമോഽഭവത്
ഭദ്രകാളീ തു സംഗ്രാമ—
ഭൂമേർവ്യാവൃത്യ നിർഗതാ 34

യോജനാർധേ പഥി സ്ഥിതാ
യുദ്ധശ്രാന്തിമപോഹയത്
തദാ കാത്യായാനീ ദുർഗാ
തത്രാഗത്യേദമബ്രവീത് 35

ശ്രീദുർഗ്ഗാ ഉവാച—

പുത്രി ഭദ്രേ നിവൃത്താസി
കഥമായോധനാങ്ഗണാത്
ദാരുകസ്യ വധോപായം
ദർശയാമി തവാധുനാ 36

തസ്മൈ യദ് ബ്രഹ്മണാ ദത്തം
മന്ത്രയുഗ്മം തദുജ്ജ്വലം
അലബ്ധ്വാ ദുർജയഃ ശത്രുഃ
തല്ലബ്ധ്യൈ പ്രവതാമഹേ 37

ജാനാതി മന്ത്രയുഗ്മം തത്
തസ്യ ഭാര്യാ മനോദരീ
തസ്യാ മുഖാദ് ഗൃഹീത്വാഹ—
മാഗമിഷ്യാമി സത്വരം 38

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച

ഇത്യുക്ത്വാ സത്വരം ഗത്വാ
ദുർഗാ ദാരുകമന്ദിരം
ദരിദ്രദ്വിജകന്യാത്വം
ധൃത്വാ ഭിക്ഷാടനോന്മുഖീ 39

ദ്വാരേഷ്വവാരിതാ ഗത്വാ
മനോദര്യാ ഗൃഹോദരം
ഭദ്രേ ഭവതി മേ ഭിക്ഷാം
ദേഹി ദേഹീത്യയാചത 40

മനോദര്യുവാച–

സർവമേവ പ്രദാസ്യാമി
വിപ്രകന്യേ കിമിച്ഛസി
സുവർണം വാ രത്നം വാ
വസ്ത്രം വാബ്രൂഹി തത്ത്വതഃ 41

ശ്രീദുർഗ്ഗോവാച–

സുവർണരത്നവാസാംസി
നാഹമിച്ഛാമി ഭാമിനി
ചോരാസ്താനി ഹരിഷ്യന്തി
ദുർബലായാഃ കരാന്മമ 42

മോക്ഷ ഏവ മമാകാംക്ഷാ
നാന്യസ്മിൻ വസ്തുനി കചിത്
മന്ത്രയുഗ്മം കീലോദ്ധാരം
ജ്ഞാനീഷ്വേ മോക്ഷസാധനം. 43

പത്യുസ്തേ വിജയാർത്ഥം ച
തന്മഹ്യമുപദിശ്യതാം
കണ്ഠസൂത്രസ്യ രക്ഷാർത്ഥ-
മസ്യ ദാനം പ്രശസ്യതേ. 44

ഏകേന കേവലം ജപ്തോ
മന്ത്രോ നൈവ ഫലിഷ്യതി
ദ്വാഭ്യാം ത്രിഭിശ്ചതുർഭിർ-
വാ ഫലിഷ്യത്യുത്തരോത്തരം. 45

യുദ്ധക്ലാന്തസ്യ ഭർത്തുസ്തേ
വിജയാർത്ഥം വിശേഷതഃ
ആവാമുഭേ ഇമൌ മന്ത്രൌ
ജപാവോ ഭദ്രസിദ്ധയേ 46

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച-

തച്ഛ്രുത്വാ സത്യമേവേദ-
മിതി ബുദ്ധ്വാ മനോദരീ
ഉപാദിശത തദ്ദുർഗ്ഗായൈ
മന്ത്രയുഗ്മമനുത്തമം 47

അഹം തു വിജനേ സ്ഥിത്വാ
ജപാമീതി സകൈതവം
ഉക്ത്വാ തതോ വിനിഷ്ക്രമ്യ
ദുർഗാ ഭദ്രാമുപാഗമത് 48

ഉപാദിശച്ച തത് കണ്ഠേ
മന്ത്രയുഗ്മം മഹേശ്വരീ
ഭദ്രകാളീ തു തജ്ജപ്ത്വാ
കണ്ഠോത്തരപരാക്രമാ 49

രണാങ്ഗണേ ദാരുകമേത്യ സത്വരാ
രണാർത്ഥമാഹ്വാസ്ത മഹാസ്ത്രവർഷിണീ
സസാരഥിം തസ്യ രഥം തുരംഗമം
ധ്വജം ച ചിച്ഛേദ ശിതൈഃ ശിലീമുഖൈഃ 50

ബ്രഹ്മദണ്ഡം ച സാ ചക്രേ
നിഷ്ഫലം തസ്യ വൈരിണഃ
സ ച ഘോരശരാവിദ്ധ-
സ്ത്രസ്തോ നിവവൃതേ രണാത് 51

ചിന്തയാമാസ മന്ത്രൌ ദ്വൌ
ശത്രുഹസ്തഗതൌ ധ്രുവം
അന്യഥാ ബ്രഹ്മദണ്ഡോഽയം
നിഷ്ഫലോ ന ഭവിഷ്യതി 52

പൃച്ഛാമ്യഹം ഗൃഹം ഗത്വാ
ഗൃഹിണീമിതി നിശ്ചിതഃ
തല്പേ ശയാനാന്താമേത്യ
പൃഷ്ടവാനസുരേശ്വരഃ 53

മന്ദോദരി ബ്രൂഹി മനോഹരാനനേ
മയി പ്രയാതേ സമരാങ്ഗണം പ്രതി
ഇഹാഗമത് കോഽപി കിമംഗ പൂരുഷോ
നിതംബിനീ വാ തവ വാസമന്ദിരേ. 54

മന്ദോദര്യുവാച:

ന കശ്ചിദപി സംപ്രാപ്തഃ
പുരുഷോ മമ മന്ദിരം
കിന്തു ഭിക്ഷാർത്ഥമായാതാ
ദരിദ്രാ വിപ്രകന്യകാ. 55

ദാരുക ഉവാച:

തസ്യൈ ത്വു വിപ്രകന്യായൈ
കിം ദത്തം ഭാമിനി ത്വയാ
പാനാശനം വാ വിത്തം വാ
വസ്ത്രം വാ വാമലോചനേ. 56

മനോദര്യുവാച:

പാനാശനാദി സാ നൈച്ഛത്
കിന്തു തദ്വിജയാർത്ഥിനീ
മന്ത്രദ്വയമയാചിഷ്ട
മയാ ദത്തം ച തന്മിഥഃ 57

ദാരുക ഉവാച:

ഹാ ഹന്ത വഞ്ചിതാസി ത്വം
കാള്യാ മായാവിദഗ്ധയാ
വിപ്രകന്യാച്ഛലേനൈഷാ
പ്രാണാനേവ മമാഹരത്. 58

പ്രാരബ്ധകർമ്മാവസിതിർമമാദ്യ
പ്രാപ്തേതി ജാനീഹി മനോദരി ത്വം
സാ ഭദ്രകാളീ ഖലു രുദ്രനേത്രാ-
ജ്ജാതാ ധ്രുവം മാം വിനിഹന്തുമേവ. 59

ഏവമസ്തു ന മേ ഭീതി-
രവശ്യം ഭാവിനോ ƒർത്ഥതഃ
ജാതസ്യ ഹി ധ്രുവോ മൃത്യു-
രിത്യൂശന്തി മനീഷിണഃ 60

മന്ദോദരി ത്വഞ്ച മയസ്യ തേ പിതുർ
    നികേതനം പ്രാപ്യ നിരസ്തവിക്ലബാ
സുഖേന ശേഷം ഗമയായുഷഃ പ്രിയേ
    പ്രിയായ മേ മാ ന ശുചാ വൃഥൈവ മാം. 61

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച:

ഇത്ഥം യുദ്ധായ സന്നദ്ധേ
    ദാരുകേ ഗന്തുമുദ്യതേ
ഭൂതവേതാളീകുല്യശ്ച
    മാതരശ്ച മഹാക്രുധാ. 62

അഞ്ജസാ ഭഞ്ജയാമാസുർ-
    ദൈത്യേന്ദ്രസ്യാസ്യ പത്തനം
കണ്ഠേകാളീനിയോഗേന
    സർവേ ഗർവിതമാനസാഃ 63

പ്രാകാരഹർമ്മ്യമണിതോരണചന്ദ്രശാലാ-
    ലീലാനികേതവനനിഷ്കടപുഷ്കരിണ്യഃ
സൗധാട്ടഹട്ടവളഭീകനകാപണാളീ-
    കേളീമഹീധരമഹാജിരവാജിശാലാഃ 64

ആരാമഹേമതരുക്ലുപ്തതടാകവാപീ-
    ധാരാഗൃഹാവലിസുരാലയശില്പശാലാഃ
ശസ്ത്രാസ്ത്രശാലവരവാരണവാജിശാല-
    ഗോശാലഗോപുരവിഹാരവിശാലശാലാഃ 65

അന്യേ ച തത്തദതിധന്യതരപ്രദേശാ–
സ്സർവേഽപി ഭൂതനിവഹൈരലഘുപ്രതാപൈഃ
ദഗ്ദ്ധാസ്തഥാ വിമൃദിതാ പരിഖണ്ഡിതാ ദ്രാ–
ഗുത്പാടിതാ വിഘടിതാശ്ച–
വിനാശിതാശ്ച 66

ദാരുകസ്യ പുരധ്വംസ–
സങ്കടം സോഢുമക്ഷമഃ
വാരിതോഽപി മനോദര്യാ
രഥമാരുഹ്യ നിർയയൗ 67

ശിരസംഘട്ടമാപേദേ
ദ്വാരി തത്രോർധ്വദാരുണി
അഹേതു രഥകേതുശ്ച
സ്വയമച്ഛിദ്യത ദ്രുതം 68

വാമമക്ഷി ച പസ്പന്ദേ
വാമബാഹുശ്ച ഭൂരിശഃ
അശ്രൂയന്ത ശിവാകങ്ക–
വാശിതാന്യഭിതോ ദിശം 69

ദുർലക്ഷണാന്യനാദൃത്യ
ഗത്വാ യുദ്ധാങ്ഗണം ക്ഷണാദ്
ദേവ്യാ വാഹനവേതാളീ–
മസ്ത്രവർഷൈരപൂരയത് 70

മഹാസുരോ മഹാദേവ്യ
മഹായുദ്ധമഹോത്സവം
മഹാരഥോ മഹാബാഹുർ–
മഹോത്സാഹമഥാകരോത് 71

വേതാളീ ഭക്ഷയാമാസ
ലക്ഷം ലക്ഷം ദിനേ ദിനേ
അസുരാണാം ശരീരാണി
പായം പായം ച ശോണിതം 72

ദ്വാവിംശതിദിനാന്യേവം
കാളീദാരുകയോ രണഃ
ദാരുണോ ഘോരശസ്ത്രാസ്ത്ര-
ഹരാദിതാശാമുഖോഽഭവത് 73

ബ്രഹ്മദണ്ഡം ഗൃഹീത്വാ താം
പ്രഹർത്തുമസുരേശ്വരഃ
പ്രാരേഭേ ബ്രഹ്മദണ്ഡസ്തു
തത്കരാദ് ഭ്രംശിതോഽപതത് 74

ദാരുക ഉവാചഃ

അഹോ മായാപ്രയോഗസ്തേ
ബ്രഹ്മദണ്ഡം മമാക്ഷിപത്
തത് പശ്യ ശക്തിദണ്ഡേന
ഖണ്ഡയാമി ശിരസ്തവ. 75

അഥവാ തവ ഭജ്യേ ഽഹ-
മസിനാ കർണ്ണനാസികാം
ക്ഷിപ്രം ഛേത്സ്യാമി തേ ക്ഷുദ്രേ
ക്ഷുരപ്രേണ കുചദ്വയം 76

യഥാ കാരാഗൃഹസ്തം ത്വാം
ബധ്നന്നായസശൃംഖലൈഃ
ത്വാമേവ താഡയിഷ്യാമി
ലഗുഡേന മുഹുർമുഹുഃ 77

ദാരുകോ വാരിധേസ്തുല്യ-
　　സ്ത്വം തു പല്വലസന്നിഭഃ
ദാരുകോ ഗജസങ്കാശ-
　　സ്ത്വന്ത്വജാസദൃശീ ശഠേ. 78

ദാരുകഃ സിംഹ ഏവാസൌ
　　ശശസ്ത്രീവ ത്വമപ്യസൌ
ചിന്തയാ തേ മഹത്തായാ-
　　മാവയോർമഹദന്തരം. 79

കണ്ടേകാളീ ഉവാച:

കൃതം കൃതം മൂഢ വൃഥാ വികത്ഥനൈഃ
　　കൃതാന്തവേശ്മാന്തികമേവ പശ്യതാ
തവാപ്യഹാസ്യാ കമതേർജിജീവിഷാ
　　വിഷാഗ്നിശുഷ്കസ്യ യഥാ മഹീരുഹഃ 80

പിതാമഹപ്രാപ്തവരപ്രമാണതോ
　　വിജൃംഭസേ ത്വം വിവിധം വികത്ഥനഃ
ത്രിശൂലമേതന്മമ ഹന്തി താനപി
　　ത്രിലോചനം വിഷ്ണുമജം പുരന്ദരം. 81

കിം പുനസ്ത്വാം തൃണപ്രായം
　　പ്രാകൃതം ഭീതിമന്ദിരം
ഭഗ്നസ്യന്ദനസൂതാശ്വം
　　കണ്ഠസംസ്ഥിതജീവിതം. 82

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച:

ഇത്യുക്ത്വാ തത്കരഭ്രഷ്ടം
ബ്രഹ്മദണ്ഡം ഭുവി സ്ഥിതം
ആദായ ചണ്ഡികാ രാജൻ
പ്രാഹരത്തേന ദാരുകം. 83

ഘോരപ്രഹാരശിഥിലീകൃതസന്ധിബന്ധോ
യുദ്ധാങ്ഗണാദ്ദ്രുതതരം പ്രപലായതേ സ്മ
വേതാളികാഗളഗതാപി ച ഭദ്രകാളീ!
ഭൂമണ്ഡലേ തമഖിലേ സ്വയമന്വധാവത് 84

ഇതിശ്രീമാർക്കണ്ഡേയപുരാണേ ഭദ്രാ
മാഹാത്മ്യപ്രകരണേ
കാളീദാരുകയുദ്ധംനാമ
സപ്തമോƒദ്ധ്യായഃ
സമാപ്തഃ

അഥാഷ്ടമോ/ധ്യായഃ

സർവത്ര മേദിനീചക്രേ
ധാവന്തം ഭയവിഹ്വലം
അന്വധാവത ചാമുണ്ഡാ 1
ദാരുകം ദാനവാധമം

പാതാളരന്ധ്രം സപദി പ്രവിഷ്ടോ
നിലീനവാംസ്തത്ര സ ദാനവേന്ദ്രഃ
വേതാളികാകണ്ഠഗതാ തു ദേവീ 2
നാലോകയത്തദ്ഗമനം തദാനീം

സമന്തതസ്ത്രീണി വിലോചനാനി
സഞ്ചാരയന്തീ ബത ഭദ്രകാളീ
തത്രൈവ ഭൂമൌ നിശിതം കൃപാണം 3
നിഖായ തസ്ഥൌ നിതരാം പ്രരുഷ്ടാ

കുത്രാസൌ ഗതവാൻ മൂഢഃ
കുത്ര വാ സ നിലീനവാൻ
പ്രയത്നോ മേ നിഷ്ഫലോ/ഭൂ- 4
ദ്ദുർല്ലഭ്യാ ദേവവൈരിണം

പിതുരാജ്ഞാകരീ ശംഭോ-
രഹം ദാരുകദാനവം
അഹത്വാ പിതരം ഗത്വാ 5
കിം വദിഷ്യാമി ലജ്ജിതാ

ദേവർഷിബ്രാഹ്മണാദീനാം
പാപേനാനേന നിഷ്ഠിതം
അന്തഃശല്യമനത്ഥായ
മമ ജന്മാപിനിഷ്ഫലം 6

കിം കരിഷ്യാമി കിന്നാമ
വദിഷ്യാമ്യസമഞ്ജസം
ഏവമാദിവിചാരേണ
വിഷണ്ണായാം മഹീതലേ 7

നിഷണ്ണായാം ഭദ്രകാള്യാം
വാഗഭൂദശരീരിണീ
പാതാളരന്ധ്രേ പാപോഽയം
നിലീനഃ സ്ഥിതവാനിതി 8

നിശമ്യ വാണീമശരീരിണീം തദാ
നിതാന്തുഷ്ടാ കുപിതാ ച ചണ്ഡികാ
നികാമദുഷ്ടം നിമിഷേണ ദാരുകം
നിഹന്മി നിശ്ശങ്കമിതി സ്മ നിശ്ചിതാ 9

ജിഹ്വാ പ്രസാദ്യ ചതുരംബുധിമധ്യഗായാം
ഭൂമാവതിഷ്ഠത ഗരിഷ്ഠതരപ്രഭാവാ
ഉത്താളമൂർദ്ധചികരപ്രകരാന്ധകാരൈ—
രക്ഷം വിധായ വിദധേ രജനീമകാണ്ഡേ 10

നിടിലനയനവഹ്നിജ്വാലമാലാകലാപം
ഝടിതി കരതലേന ഛാദയന്തീ തിതാന്തം
ഘനതിമിരകദംബശ്യാമളം ഭൂവിഭാഗം
വിയദപി ച വിതേനേ വിശ്രുതാ ഭദ്രകാളീ 11

ദാരുകസ്യ മഹീഭാഗ–
മന്ധകാരനിരന്തരം
ആലോക്യ രാത്രിമായാതാം
ബുബുധേ കാലചോദിതഃ 12

സംപ്രാപ്യ ചണ്ഡികാജിഹ്വാ–
പരിസ്തീർണ്ണം മഹീതലം
സംപ്രപൃഷ്ഠോ വിശശ്രാമ
വിമൂഢോ വിബുധാസൃഹത് 13

അഹോ സാ ചണ്ഡികാ മൂഢാ
മാമദൃഷ്ട്വാ യയൌ കചചിത്
മദ്ഭുജാബലമാലോച്യ
ഭീതഭീതാ നിലീയതേ 14

സംഗ്രാമഭൂതലസമുദ്ഗതരക്തധാരാ–
സിക്തം മഹീതലമിദം മൃദു ശോണശോഭം
യുക്തം ചിരാദിഹ വിഹർത്തുമിതി ഭ്രമേണ
ജിഹ്വാപ്രതാനമവനീതലമധ്യവാസ 15

ജിഹ്വാം സങ്കോചയാമാസ
ക്രമേണ ധരണീതലാത്
കണ്ഠേകാളീ ഭഗവതീ
കണ്ഠം ഖണ്ഡയിതും രിപോഃ 16

ജിഹ്വാപ്രാന്തസ്ഥിതോ ദൈത്യോഽ
പ്യന്തികസ്ഥസ്തദാഭവത്
ജിഹ്വയോത്ക്ഷിപ്പവത്യേന–
മുച്ചൈരുച്ചണ്ഡരോഷിണീ 17

ഊർദ്ധ്വം ഗത്വാ പതന്തം തം
ദാരുകം ദാരുകൂടവത്
ശൂലാഗ്രേ പ്രതിജഗ്രാഹ
ലീലയാ നീലകണ്ഠജാ 18

ശൂലാന്തേ വിലപന്തം തം
ക്ഷതജാർദ്രകളേബരം
അധോ നിക്ഷിപ്യ ശൂലേന
പ്രജഹാര ച വക്ഷസി. 19

ശൂലപ്രക്ഷുണ്ണവക്ഷസ്സ്ഫുടപരിവിഗള–
ദ്രക്തധാരാവസിക്തം
മുക്താക്രന്ദം മുഹുസ്സം മുകളീതവിചലത്
പാണീമസ്രാകുലാക്ഷം
മാ മാ മാ മംബ ഹിംസീരിതി കൃപണഗിരം
ദാരുകം വീക്ഷ്യ ദേവീ
കാരുണ്യാർദ്രാന്തരാത്മാ കിമപി സമജനി
ക്രോധമാമുഞ്ചതീ സാ. 20

ദേവാ മഹർഷിഗന്ധർവ്വ–
സിദ്ധവിദ്യാധരാദയഃ
ഉദാസീനാം ഭഗവതീം 21
ദൃഷ്ട്വാചുർദീനമക്ഷരം.

ദേവാ ഊചുഃ
ദേവി ദേവി മഹാദേവി
ഭദ്രകാളി ഭവാത്മജേ
കരുണായാഃ കഥം പാത്ര– 22
മസൌ കശ്മലമാനസഃ

സ്വർലോകഭൂലോകഭുജംഗലോകാ
വിമർദിതാ യേന വിനാശിതാശ്ച
കർമ്മാണി നിർമൂലയതാ ദ്വിജാനാം
ധർമ്മദ്രുഹാ മർമഭിദാമരാണാം. 23

അദ്യാപി ഭർത്സയത്യേഷ
ത്വാം ച തേ ചേഷ്ടിതാനി ച
തവാപി പിതരം സാക്ഷാത്
സാക്ഷിണം സർവകർമ്മണാം. 24

നിന്ദത്യേഷ മഹാപാപീ
മഹാദേവം മഹേശ്വരം
മഹാപാതകസംഘാതോ
മൂർത്തിമാനേഷ ദാരുകഃ 25

ത്വദേകശരണാനസ്മാൻ
സ്വസ്ഥാനാദ് ഭ്രംശയന്നയം
സ്വർഗ്ഗമാക്രമ്യ ഭൂമിം ച
സർവസാമ്രാജ്യമശ്നുതേ. 26

മാതൄശ്ച ദ്രാവയാമാസ
മാതസ്ത്വാമപി സായകൈഃ
കതിവാരം ന വിവ്യാധ
ഹാ ഹാ കിം ബ്രൂമഹേ വയം. 27

യദർത്ഥം ഭഗവാഞ്ശംഭുർ—
നിജഫാലാക്ഷിപാവകേ
ദേവി ത്വാം ജനയാമാസ
തസ്മിൻ ദാരുകനിഗ്രഹേ 28

ത്വം ചേച്ഛിഥിലസംരംഭാ
    ദൃഷ്ടപാപിഷ്ഠമാനസേ
തർഹി ദേവോഽപി സംക്രുദ്ധ്യേ–
    ദസ്മത്‌സ്വാമീ മഹേശ്വരഃ 29

ദേവകാര്യമിദം മുഖ്യം
    യോഽസൌ ദാരുകനിഗ്രഹഃ
തസ്മിംശ്ച സാധിതപ്രായേ
    കിഞ്ചിച്ഛ്ലേഷേ നിരുദ്യമാ 30

ഭയാഖ്യയാ ഹന്ത മഹാപിശാച്യാ
    ത്വയാപി കഷ്ടം ഹൃദയം വിശന്ത്യാ
ത്വമദ്യ ഹാ ദുർയശസഃ പദത്വം
    നീതേതി ഹാ ധിക് കിമിഹാലപാമഃ 31

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച

ഇതി ശ്രുത്വാ ഗിരം തേഷാ–
    മതിക്രോധവിജൃംഭിതാ
കിഞ്ചന്മൃദൂഭവേത്‌ പൂർവം
    നിന്ദന്തീ ഹൃദയം നിജം 32

സഹസ്രഗുണമുദ്ദീപ്ത–
    ക്രോധവഹ്നിശിഖാമയീ
പരം ന ദാരുകം ലോക–
    ത്രയമപ്യക്ഷിപാവകേ 33

ദഗ്ധുകാമേവ സാ കാല–
    രുദ്രസ്യാപി ഭയങ്കരം
ശരീരം ബിഭ്രതീ ക്രൂര–
    ദംഷ്ട്രാകോടിഭയാനകം 34

ഉദ്വൃത്തനേത്രദഹനസ്ഫുടവിസ്ഫുലിംഗ—
മുദ്ഗത്വരഭ്രുകുടിഭീഷണവക്ത്രചക്രം
ക്രൂരാട്ടഹാസബധരീകൃതവിശ്വമുച്ചൈ—
രാബിഭ്രതീ വപുരജൃംഭത ശാംഭവീ സാ 35

പാതയിത്വാ മഹീപൃഷ്ഠേ
പാപിനം ദാരുകാസുരം
തസ്യ വക്ഷസി ചിക്ഷേപ
ത്രിശൂലം ശൂലിസംഭവാ 36

വിദാര്യ വക്ഷഃസ്ഥലശൈലഭിത്തിം
തദുത്ഥിതം ശോണിതനിർഝരാംഭഃ
സഫേനമാദായ കപാലഗർത്തേ
നിധായ പീത്വാ മുഹുരുന്നനാദ 37

ഹൃദയാംബുജമുത്ഖായ
കന്ദം വ്യാധവധൂരിവ
പക്ത്വാക്ഷിപാവകേ ദേവീ
ഭക്ഷയാമാസ തം മുഹുഃ 38

കണ്ഠേ കരാണാമപി മൂലഭാഗേ
കടീതടേ ഭീമഭുജാന്തരാളേ
ബബന്ധ ബന്ധൂകഗുണാതിതാമ്രാ—
മാന്ത്രസ്രജം പ്രസ്രുതരക്തബിന്ദും. 39

ഖഡ്ഗേന തച്ഛിരശ്ഛിത്വാ
കരേ ധൃത്വാ തദുത്കടം
ഉത്ഥായ സിംഹനാദാംശ്ച
ചക്രേ കാളീ മുഹുർമുഹുഃ 40

ചക്ഷൂംഷി ഭിക്ഷു ച വിദിക്ഷു ച വിക്ഷിപന്തീ-
മക്ഷുദ്രരൌദ്രരസമൂർത്തിമിവാതിഘോരാം
ദൃഷ്ട്വാതിഭീതിഭരകമ്പിതസർവഗാത്രാ-
സ്ത്രാശനാസ്സപദി ദദ്രുവുരന്യവർഗൈഃ 41

ഋഷയോ ഭൂതവേതാള-
കുളീപാല്യശ്ച ദൂരതഃ
ധാവന്തി സ്മ തതസ്ത്രസ്താഃ
സമസ്താ ജീവജന്തവഃ 42

തദ്ഭുക്തശേഷമഥ ശോണിതമാംസമേദോ-
മസ്ഥിഷ്ഷമജ്ജധമനീനിചയം സമസ്തം
വേതാളികാ വിവൃതവക്ത്രഗുഹാന്തരാളാ
ഹൃഷ്ടാശയാ ഭൃശമഭക്ഷയദിക്ഷുഭക്ഷം. 43

ദാരുകാസുരകളേബരോദ്ഗളദ്-
ഭൂരിശോണിതനിപൂഷണാദപി
ക്രോധവഹ്നിശമനം ന വിന്ദതി
ദൈത്യകോടിമഖിലാമഭക്ഷയത്. 44

തതോഽപി തസ്യാഃ കോപാഗ്നി-
രുച്ചൈരൃദ്ധോ ന നിർവവൌ
ഭൂയോഭിരപി കിം ശാമ്യേ-
ദാരുഭിർ ദാരുപാവകഃ 45

വേതാളീകണ്ഠമാരുഹ്യ
ഭൂതാളീപരിവാരിതാ
കണ്ഠേതരേണ വേഗേന
കണ്ഠേകാളീ തതോ യയൌ. 46

ഭേരീപടഹനിധ്വാന–
      രുദ്ധമന്ദരകന്ദരാ
ഭൂതവേതാളപൃതനാ
      കൈലാസോപാന്തമാസദത്. 47

അധസ്താദർണ്ണവപ്രഖ്യം
      ഭദ്രകാള്യാ ബലം യയൌ
ഉപരിഷ്ടാദസംഖ്യാനാം
      ഖേചരാണാം ബലം യയൌ. 48

ക്ഷിപ്രം പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ
      കൈലാസമചലോത്തമം
സസൈന്യാ ഭദ്രാകാളീ തം

      സമാരോഢും പ്രചക്രമേ. 49
തസ്മിന്നവസരേ രാജൻ
      ഭഗവാൻ പരമേശ്വരഃ
ദിവ്യജ്ഞാനേന വിജ്ഞായ
      കാള്യാഃ കോപമവിച്യുതം 50

മത്പുത്രീ മാമപി ക്രോധാദ്
      ഭക്ഷയിഷ്യത്യസൌ ന കിം
ഇത്യാശങ്ക്യ ഗണേശം ച
      നന്ദിനഞ്ച സമാദിശത്. 51

ശ്രീഭഗവാനുവാച:
      വത്സ ഹേരംബ ഹേ നന്ദിൻ
      യുവാമർഭകവിഗ്രഹൌ
      ഉത്ഥാനശായിനൌ ബാഹ്യ–
      ഗോപുരദ്വാരി തിഷ്ഠതം. 52

ഹേ ദേവാ മത്സമീപസ്ഥാ
ഋഷയശ്ച സനാതനാഃ
ആന്തരേ ഗോപുരദ്വാരേ
യൂയം സംശ്രയ തിഷ്ഠത 53

കണ്ഠേകാളീം ക്രോധഭാരേണ ദീപ്താം
തത്രായാതാം സ്തോത്രഗ്ഗംഘൈരുദാരൈഃ
സദ്യഃ ശാന്തക്രോധവേഗാം കരുധാം
സന്തുഷ്ടാസൌ യേന ചാസ്ഥാനമപേയാത് 54

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാചഃ
നന്ദീ ച വിഘ്നരാജശ്ച
ദേവാശ്ച ഋഷയസ്തഥാ
അകർവത മുദാ സർവം
യഥാ ദേവസ്യ ശാസനം 55

ക്രോധാനലോദ്ദീപിതചിത്തവൃത്തി–
രാധാവമാനാ പഥി ഭദ്രകാളീ
കൈലാസമാരുഹ്യ ബഹിഃപ്രകോഷ്ഠേ
ദദർശ ചോത്താനശയൌ ശിശൂ ദ്വൌ 56

ചതുർഭിരപി ദോർഭിസ്താ–
വുഭാവാദായ ചണ്ഡികാ
ബാലവാത്സല്യകല്യാ സാ
ലാളയാമാസ സാദരം 57

ചണ്ഡികോവാച—

വത്സൗ മനോഹരാകാരൗ
കൗ യുവാമേകഹായനൗ
ഹാ കഷ്ടം ക്ഷുത്പിപാസാഭ്യാ—
മാതുരൗ മമ നന്ദനൗ 58

സ്തന്യം പിബതമേതന്മേ
ധന്യം മേ ജന്മ സാമ്പ്രതം
ജന്യജം മമ കാലുഷ്യ—
മന്യച്ച ശിഥിലീകൃതം 59

മുഗ്ധം മുഖാംബുരുഹയുഗ്മമനുത്തമം മാം
മന്ദസ്മിതേന മധുരേണ സനാഥയേ തം
നക്തം യഥാ കുമുദമിന്ദുകരൈരുദാരൈഃ
പ്രാതര്യഥാ കമലമർക്കമയൂഖജാലൈഃ 60

കേ വാ ജനന്യൗ യുവയോരധന്യേ
യേ വാമിമാവത്യജതാമിഹൈവം
താതൗ ച കൗ വാ വിഫലാത്മദേഹൗ
യൗ യുഷ്മദാശ്ലേഷസുഖം ജഹീതഃ 61

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച—

ഇത്യാദി ലാളയന്തീ തൗ
ക്രോധമുത്ഥമഥാത്യജത്
ഉജ്ഝിത്യ തൗ തതോ വേഗാ—
ദന്തർഗോപുരമായയൗ 62

സാ ഭദ്രകാളീ സമരേ സസൈന്യം
നിഹത്യ തം ദാരുകദാനവേന്ദ്രം
തദാന്തരം ഗോപുരമാഗതാസാ–
വസ്ഥാവി ദേവർഷിഗണൈരിഹസൈഥഃ 63

ഇതിശ്രീമാർക്കണ്ഡേയപുരാണേ
ഭദ്രാമാഹാത്മ്യപ്രകരണേ
ദാരുകവധോ നാമ
അഷ്ടമോ*f*ധ്യായഃ

അഥ നവമോƒധ്യായഃ

ദേവാ ഊചു–

ദേവി പ്രസീദ ദനുജാന്തകരി പ്രസീദ
കാളി പ്രസീദ കമനീയതനോ പ്രസീദ
ഭദ്രേ പ്രസീദ ഭവനേത്രഭവേ പ്രസീദ
മായേ പ്രസീദ മഹനീയതമേ പ്രസീദ 1

പാപോ ഹതസ്സു ഖലു ദാരുകദൈത്യപാശ–
സ്താപോഗതസ്സുരനരോരഗജീവഭാജാം
ലോപോ ന സമ്പ്രതി മഹീസുരധർമ്മവൃത്തേഃ
കോപോƒധുനാ തവ മുധാ ഭുവനൈകനാഥേ 2

ക്രോധം ജഹീഹി ഭഗവത്യയി ഭദ്രകാളി
ബോധന്തി കേന തവ ശത്രുജയപ്രയാസം
സാധിഷ്ഠയാ സകലകർമ്മസു സജ്ജനാനാ–
മാധിസ്ത്വയാവഗമിതോ വിമഥപ്രമാഥാത് 3

യാ സൃജസ്യഖിലാൻ ലോകാൻ
യാ ച രക്ഷസി താനിമാൻ
യാ പുനഃ സംഹരസ്യംബ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 4

യസ്യാ ഉന്മീലിതേ നേത്രേ
ജഗദേതത് പ്രകാശതേ
നിമീലിതേ തു നിശ്ചേഷ്ടം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 5

ബ്രഹ്മണഃ പ്രകൃതിം പ്രാഹുർ-
യാമേവാമേയവൈഭവാം
യതോ ഹി വിശ്വസ്യോത്പത്തിർ-
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 6

യസ്യാ വികൃതിരേവേദം
വസ്തുജാതം ചരാചരം
യത്രൈവ ലീയതേ ചേദം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 7

യാ ദേവീ ദേവഗന്ധർവ
സിദ്ധവിദ്യാധരോരഗൈഃ
അന്യൈശ്ചാസേവ്യസേ നിത്യം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 8

യാ ദേവീ സേവ്യമാനാനാം
ജനാനാമഖിലാമയാൻ
അപാകരോഷി കൃപയാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 9

യാ ദയാമൃതദുഗ്ദ്ധാബ്ധി-
രത്നമന്ദാരവല്ലരീ
സൂര്യകോടിപ്രതാപാ യാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 10

യാ ഭവാനീതി മായേതി
ഭാർഗ്ഗവീ ഭാരതീതി ച
ഭൈരവീതി ച ഗീതാസി
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 11

ചണ്ഡീതി ഭദ്രകാളീതി
ചാമുണ്ഡാ ശാംഭവീതി ച
കണ്ഠേകാളീതി ചാഖ്യാതാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 12

അന്തർബഹിശ്ച യാ ദേവീ
വിശേഷാമഭിവർത്തസേ
അദ്വൈതം വസ്തുതത്ത്വം യാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 13

യയാ ലോകത്രയാവാസി—
ജനദ്രോഹീ ജനംഗമഃ
ദാരുകോ നിഹതഃ സംഖ്യേ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 14

ദേവാരിവംശകാന്താര—
വിപ്ലോഷായ ബിഭർഷി യാ
ഫാലാക്ഷി കുണ്ഡ ദഹനം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 15

ദംഷ്ട്രാകരാളദന്തോഷ്ഠ—
മർക്കേന്ദ്രാഗ്നിലോചനം
യാ ബിഭർത്ത്യാനനാംഭോജം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 16

ഗണ്ഡാവലംബിവേതണ്ഡ—
കുണ്ഡലം മുണ്ഡദാമവത്
യദാപുശ്ചണ്ഡികേ ചണ്ഡം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 17

അസുരാന്ത്രസ്രുണശ്രേണീ
ഭൂഷണം വൈരിഭീഷണം
യദ്ഗാത്രം യശസാം പാത്രം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 18

യസ്യാ ധൃതഗദാശൂല-
ചക്രചാപശരാദയഃ
സന്തി ഷോഡശദോർദണ്ഡാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 19

ശൂലകൃത്തം ഗളദ്രക്തം
ദാരുകസ്യ ശിരോ ബൃഹത്
യാ ബിഭർത്തി കരാഗ്രേണ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 20

യദ്വപുഃ ശ്യാമളം ശുഭ്ര-
കപാലസ്രഗലംകൃതം
സവലാകാഭ്രസങ്കാശം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 21

അഞ്ജനം ജനനേത്രാണാ-
മഞ്ജനാചലമേചകം
മഞ്ജുഭീമഞ്ച യദ്ഗാത്രം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 22

ഝലത്കാരചലച്ചാരു-
മണിമഞ്ജീരമഞ്ജുളം
ചരണാബ്ജയുഗം യസ്യാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 23

കേശാദിപാദമത്യന്ത–
ബന്ധുരം കംബുകന്ധരം
ഉഗ്രം ച വിഗ്രഹം യസ്യാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 24

ഭദ്രകാളി മഹാദേവി
ഭദ്രദേ രുദ്രനന്ദിനീ
യാ നഃ സന്ത്രായസേ നിത്യം
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 25

സ്മൃതമാത്രാ പി യാ നൃണാ
മാധിവ്യാധിവിനിശിനീ
സർവസമ്പത്പ്രദാത്രീ ച
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 26

ശത്രുസംഹാരിണീ സാക്ഷാത്
സാക്ഷിണീ സർവകർമ്മണാം
ശക്തിരിയാ കാചിദത്യുഗ്രാ
നമസ്തസ്യൈ നമോ നമഃ 27

കാളീകാളഘനാളികാളിമമഹാ
കായാസി മായാമയീ
കാളിന്ദീജലഭംഗഭംഗികബരീ–
ഭാരാഭിരാമാനനാ
നാളീകായതലോചനാ നരസുര–
ശ്രേണീസമാരാധിതാ
കേളീദാരിതദാരുകാസുര–
ശിരോജാഗ്രത്കരാ പാഹി നഃ 28

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച:

ഇതി ദേവമുനീന്ദ്രാണാം
സ്തുതിവാക്യാനി ശൃണ്വതീ
അതിപ്രീതിമതീ കോപ-
മപാകർഷീദശേഷതഃ 29

ഭദ്രകാളീ സുരർഷീണാം
ഭദ്രമാനന്ദദായിനീ
രുദ്രമാസാദ്യ സദ്യസ്സാ
രുദ്രാണീം ചാഭ്യവന്ദത. 30

ശ്രീപരമേശ്വര ഉവാച:

ഭദ്രേ ചിരം ജീവ തവാസ്തു ഭദ്രം
ഭദ്രം ദിശന്ത്യാ ജഗതാം ത്രയാണാം
വത്സേ വദാന്യേ വരദേ വരേണ്യേ
സത്സേവിതേ സാധിതസർവസാധ്യേ. 31

മത്സന്നിധൗ വസതു വത്സരലക്ഷകോടീ-
രുത്സാഹവത്യചിതകർമ്മണി ധർമ്മശീലേ
ശ്രീഭദ്രകാളി ഭവതീ ഭവതീവ്രതാപ
ധ്വംസായ ജാഗ്രതിതരാ ഭവതു പ്രജാനാം. 32

നിഷ്പ്രത്യൂഹന്ത്യഥവാ മഹീതലസ്പൃഷാം
ധർമ്മദ്രുഹാം വൈരിണാം
വിപ്രക്ഷത്രിയവൈശ്യശൂദ്രജനതാ-
സ്ത്വത്സേവിനീ രക്ഷിതും

ക്ഷേത്രാണ്യാവസ തത്ര തത്ര വസുധാ-
ഭാഗേഷു ഭോഗേഷ്വപി
വ്യാസക്താ ധരണീസുരാർപ്പിതമധു-
ക്ഷീരാന്നമാഗൃഹ്ണതീ. 33

അഥവാ പരിഗൃഹ്ണീഷ്വ
ബ്രാഹ്മണൈഃ ക്ഷത്രിയൈരപി
വൈശ്യൈഃ ശൂദ്രൈശ്ച യദ്ദത്തം
ഭക്തം ഭക്തൈരഭേദതഃ 34

കണ്ഠേകാളീ ഉവാച
താത ശ്രീകണ്ഠ ഗൌരീശ
കണ്ഠേകാള മഹേശ്വര
സ്ത്രീതി മാമവമന്യേരൻ
മാനുഷാഃ കിന്നു ഭൂതലേ 35

ശ്രീഭഗവാനുവാച-
ശാന്തം ശന്തമഹോ മുഗ്ധേ
മത്പുത്രീം കോഽവമന്യതേ
കോ വാ മന്യേത മൂഢോഽസൌ
സാർധം വംശേന നശ്യതി 36

ത്വാമേവ മാനവാഃ സർവേ
കുർവന്തഃ പരദേവതാം
തോഷയിഷ്യന്തി ശുദ്ധാന്ന-
കൈഷ്മരേയഗുളപായസൈഃ 37

സച്ചരിത്രബഹുസ്തോത്ര
നൃത്തഗാനാദിഭിസ്തഥാ
യ ഏവം കർവതേ തേഭ്യ—
സ്സർവം ദേഹി സമീഹിതം 38

മദ്യമാംസാദിഭിശ്ചാന്യൈഃ
സ്വജാതിസമയോചിതം
പൂജയിഷ്യന്തി തേഭ്യോƒപി
വാഞ്ഛിതാർത്ഥാൻ സമർപ്പയ 39

ദാരുകസ്യ ശിരശ്ചൈതത്
കരേ തിഷ്ഠതു തേ സദാ
മർത്ത്യാസ്ത്വത്പ്രതിമാമേവം
കൃത്വാ പൂജാം വിതന്വതാം 40

സുതീക്ഷ്ണ ഉവാച

ഇതി പിതുരമൃതാംശുഖണ്ഡമൗലേ—
രതിമുദിതാ പ്രതിഗൃഹ്യ ശാസനം സാ
നതിമപി ച വിധായ തത്ര പിത്രോഃ
ക്ഷിതിമഗമത് സഹ മാതൃഭിർമഹേശീ 41

സേയം ഭഗവതീ ദേവീ
കണ്ഠേകാളീ മഹേശ്വരീ
ചണ്ഡികാ ചണ്ഡദോർവീര്യാ
ചന്ദ്രസേനമഹീപതേ 42

തസ്മിൻ വനേƒമ്ബരതലാത് പ്രഥമാവതീർണാ
പർണാദിനീ പരമഘോരതപശ്ചരന്തീ
വല്മീകകൂടപരിവീതശരീരബന്ധാ
സന്തിഷ്ഠതേ സതതമേവ കിലൈകമൂർത്തിഃ 43

ഗതാ മൂർത്തിഭിരന്യാഭി—
രധൃഷ്യതമശക്തിഭിഃ
തത്ര തത്ര മഹീഭാഗേ
വിശ്വമൂർത്തിർമഹേശ്വരീ. 44

തദേതത് ഖലു വല്മീക—
മുന്നതം സർവവന്ദിതം
മർദ്ദിതം തവ ദന്തിഭ്യാ—
മതസ്തത്കിങ്കരേണ വൈ. 45

ഭൂതേനാഭിദ്രുതോ രാജൻ
ഭീതോ മാമാശ്രിതോ ഭവാൻ
മയാ ച സ മഹാഭൂതഃ
സാന്ത്വിതോ മുദിതോ യയൗ. 46

ഇദം ചരിത്രം മഹദദ്ഭുതം പരം
സമസ്തപാപാമയദിവ്യഭേഷജം
സ്വയം പഠിത്വാർച്ചയ ചണ്ഡികാമിമാം
തതസ്ത്വയി പ്രീതിമതീ ഭവിഷ്യതി. 47

ദാരുകസ്യ വധം നാമ
പുരാണമിദമുത്തമം
പഠതാം ശൃണ്വതാം ചാപി
സിദ്ധ്യന്ത്യർത്ഥാഃ സമന്തതഃ 48

നീരോഗതാ ധനികതാ ദൃഢവിദ്യതാ ച
വിജ്ഞാനതാ വിമലകീർത്തിവിശാലതാ ച
സമ്പത്സ്യതേ പ്രപഠതാമിതിഹാസമേതം
പഞ്ചപ്രശാന്തിമുപയാന്തി ഹി പാതകാനി. 49

പുത്രാർത്ഥീ പുത്രമാപ്നോതി
ധനാർത്ഥീ ധനമശ്നുതേ
ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷാർത്ഥീ
സർവാംസ്താനമിവിന്ദതി. 50

ലിഖിതം പുസ്തകേ യസ്മിൻ
കാളീമാഹാത്മ്യമുത്തമം
തത് കരേ വഹതാം നൃണാം
ഭൂതദ്രോഹോ ന ജായതേ. 51

ഇദം തു യസ്മിൻ ഭവനേഽസ്തി പുസ്തകം
തദാസ്ഥിതസ്ത്രീയുവവൃദ്ധബാലകാഃ
ന ജാതു രോഗൈരഭിഭൂതിമാപ്നുയുർ-
മസൂരികാദ്യൈരപി കിം തതോഽപരൈഃ 52

ശൃണ്വതീനാമിദം സ്ത്രീണാ-
മവൈധവ്യം ഫലം ശുഭം
സന്തതിശ്ചാർത്ഥസംപ്രാപ്തി
രന്തേ മുക്തിശ്ച സിദ്ധ്യതി 53

ഇതി ശ്രീമാർക്കണ്ഡേയപുരാണേ
ഭദ്രാമാഹാത്മ്യപ്രകരണേ
ദേവീഭൃത്യവതരണം നാമ
നവമോഽധ്യായഃ
സമാപ്തഃ
ഓം തത് സത്
മഹാദേവ്യൈ നമഃ

